

**TRABAJO FINAL DE GRADO EN TRADUCCIÓN E
INTERPRETACIÓN**

TREBALL FINAL DE GRAU EN TRADUCCIÓ I INTERPRETACIÓ

Departament de Traducció i Comunicació

TÍTULO / TÍTOL

**Anàlisi pretranslativa de *La casita de chocolate* i
proposta de traducció i edició del conte.**

Autor/a: Andreu Císcar Pastor

Tutor/a: Josep Roderic Guzmán Pitarch

Fecha de lectura/ Data de lectura: juliol 2016

Resumen/ Resum:

Aquest treball es tracta d'una anàlisi pretranslativa del famós conte infantil dels germans Grimm, *Hansel i Gretel*. Primer que tot, per a posar-nos en context, comentarem a manera d'introducció la literatura infantil i juvenil en general a Europa i la literatura infantil i juvenil de llengua catalana a Catalunya, València i les Illes Balears. Com sabem, la llengua i literatura catalana ha vist limitada i restringida la seua producció i difusió al llarg de la història i aquest gènere literari no és una excepció. A continuació, presentarem de forma més detallada el conte que posteriorment analitzarem: l'època, l'autor, el destinatari original, etc., comentarem aquells aspectes de l'obra que resulten més anecdòtics. Seguidament, realitzarem una anàlisi dels elements més rellevants del conte. Per a aquesta anàlisi seguirem el model proposat per Caterina Valriu i Gemma Lluch. L'anàlisi ens servirà per entendre millor tots els components lingüístics del conte i poder així realitzar posteriorment la seua traducció de la manera més eficaç i correcta possible. La traducció es durà a terme del castellà al català occidental tot simulant un encàrrec de traducció fictici per a una editorial. Per acabar, aplicarem els coneixements adquirits al grau i realitzarem un model d'edició i maquetació del conte junt amb la traducció realitzada.

Palabras clave/ Paraules clau: (5)

Literatura infantil i juvenil; Hansel i Gretel; els germans Grimm; anàlisi pretranslativa; edició.

ÍNDIX

1.	DECISIÓ I JUSTIFICACIÓ DEL TEMA	1
2.	LA LITERATURA INFANTIL A EUROPA I A CATALUNYA	1
3.	LA CASITA DE CHOCOLATE.....	6
4.	ANÀLISI DEL CONTE.....	8
4.1.	ANÀLISI PRAGMÀTICA:.....	8
4.1.1.	<i>Circuit lector i cultural:</i>	8
4.1.2.	<i>Autors:</i>	10
4.1.3.	<i>Mediadors:</i>	11
4.2.	ANÀLISI PARATEXTUAL:.....	11
4.2.1.	<i>Els paratextos més visibles:</i>	12
4.2.2.	<i>Els paratextos interiors:</i>	12
4.2.3.	<i>Els paratextos exteriors:</i>	12
4.3.	ANÀLISI NARRATIVA:	13
4.3.1.	<i>La narració segons l'autoria:</i>	13
4.3.2.	<i>Els gèneres:</i>	14
4.3.3.	<i>La temàtica:</i>	16
4.3.4.	<i>L'escenari i l'època:</i>	17
4.3.5.	<i>L'estil:</i>	18
4.4.	QUADRE DE L'ANÀLISI APLICAT A LA CASITA DE CHOCOLATE	18
5.	PROPOSTA DE TRADUCCIÓ.....	19
6.	PROPOSTA D'EDICIÓ I MAQUETACIÓ.....	21
7.	CONCLUSIONS.....	34
8.	REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	36
9.	ANNEXOS.....	37

1. DECISIÓ I JUSTIFICACIÓ DEL TEMA

Quan els estudiants de traducció i interpretació vam començar la carrera, pense que mai no ens havíem plantejat traduir obres literàries infantils. Hem centrat la majoria de la nostra atenció en altres modalitats de la traducció com: la científica, tècnica, jurídica, audiovisual, entre altres. Però, enguany, és el primer en què hem començat a tocar aquest gènere en una de les assignatures. És una forma totalment diferent de traduir, ja que tenir en compte el públic a qui van dirigides les nostres traduccions juga un paper molt important. Des de ben menuts tots ens hem criat amb aquests contes clàssics entre les nostres mans: *Peter Pan*, *la Ventafocs*, *Caputxeta Vermella*, *Els tres porquets*, etc. Si més, no podem negar que aquells contes i rondalles amb una moralitat ben marcada i estudiada han marcat en certa manera la nostra infantesa. Junt amb la gran tasca dels nostres pares, ens han inculcat uns valors determinats que marcarien la resta de les nostres vides. Particularment, ma casa, com que ma mare és mestra d'infantil, diguem-ne que ha estat sempre plena de fades, dracs, princeses i animalets simpàtics. Llavors enguany, en retrobar-me amb aquest gènere que romania adormit en la meua ment durant molt de temps, ha sigut com reviure de nou sensacions i sentiments que feia quasi vint anys que no sentia. Les fades han tornat a volar, els dracs han tornat a escopir foc per la boca, les princeses han tornat a regnar, i els animalets simpàtics han tornat a clavar-se en algun embolic. Per això, i per la bellesa de la simplicitat i la màgia que caracteritza la literatura infantil, he decidit dedicar el meu Treball de Fi de Grau per analitzar i traduir un conte, el de *La casita de chocolate*. M'acompanyeu en l'aventura?

2. LA LITERATURA INFANTIL A EUROPA I A CATALUNYA

La literatura infantil i juvenil és un gènere literari dirigit a infants i joves i que presenta unes característiques pròpies pel que fa a l'estil, format, tema, o fins i tot, punts de vista i enfocament de l'autor. La vida d'aquest gènere és relativament curta, i des dels seus inicis ha tingut com a objectiu fomentar la creativitat i la imaginació dels més menuts, així com instruir-los. Mitjançant el llibre infantil es transmeten idees, valors i visions del món. El llibre infantil actua com a transmissor d'un missatge destinat a infants o adolescents.

Pel que fa als seus gèneres, dins de la literatura infantil podem diferenciar-ne alguns subgèneres com: novel·les i contes, i segons la temàtica: d'aventures, de viatges,

de vida quotidiana, de por, de ciència-ficció, d'humor, etc. Però, també trobem subgèneres de la narrativa popular com: les rondalles meravelloses i humanes, les llegendes, els contes d'animals, les facècies, etc.

La literatura infantil i juvenil catalana va sorgir al llarg del segle XX. No obstant això, abans d'aquest segle els infants també tenien accés a la literatura. Moltes cultures, des dels inicis de la humanitat, han creat literatura i l'han utilitzada com un mitjà o una eina d'humanització i culturització imprescindible per construir-se com a individus i col·lectivitat. Aleshores, es va gestar una nova concepció; que la infantesa és una etapa diferenciada respecte de la vida adulta, i que els infants tenen uns interessos específics i requereixen unes atencions especials per part dels adults, els quals són qui han d'intentar satisfer les seues necessitats de protecció i d'aprenentatge.

Aquesta nova etapa i enfocament es va estendre arreu d'Europa a partir del segle XVIII, al mateix temps que l'acte de llegir començava a ampliar-se a grups cada vegada més nombrosos de la població. La creació de llibres infantils i biblioteques són conceptes que estan estretament relacionats amb l'aparició d'aquestes noves bases del món modern. Es produirà un canvi transcendental que afavorirà en tots els àmbits la difusió de l'escriptura: la invenció de la impremta.

Els primers llibres per a infants en aparèixer ja van ser de tipus molt diferent. Trobem els de Perrault o els dels germans Grimm, que oferien la vella literatura oral que se sabia que els agradava, així com les novel·les clàssiques juvenils, que es van escriure per al públic ampli que estava sorgint a les societats industrials. A l'àrea catalana, el fenomen arribà una mica més tard. No podia ser d'altra manera si la industrialització i l'escolarització també ho van fer (Colomer, 2002:8).

Durant la primera meitat del segle XX, la literatura infantil i juvenil es va desenvolupar principalment a Catalunya, amb la idea o finalitat de crear un país modern. Es va apostar per la cultura, l'educació i la modernitat, i van aparèixer biblioteques i editorials. Malgrat aquests esforços, aquest projecte es va veure entroncat per la Guerra Civil i la dictadura franquista. Durant els anys foscos del franquisme, amb la llengua emmordassada, la literatura infantil catalana es mor d'inanició (Duran, 2002:38). A poc a poc, amb els anys seixanta, s'inicia un procés de recuperació en un context ja molt diferent, ja que les societats occidentals havien canviat i es van convertir en societats postindustrials. Aleshores, trobem una societat basada en el consum de

productes i en l'accés a la informació, una societat molt més alfabetitzada amb accés a biblioteques que per fi estaven al servei del públic.

Segons Teresa Colomer, un dels fenòmens d'interrelació d'aquest darrer aspecte és el gran pes actual de la traducció. Les traduccions i adaptacions d'obres per a infants que originàriament van estar escrites per a adults han existit des de l'inici d'aquest gènere per als més xicotets. La tasca de la traducció ha sigut un aliat que ha ajudat en tot moment a la divulgació de la literatura infantil i juvenil. Gràcies a la tasca que han dut a terme autors de finals del segle XIX i principis del XX, avui en dia, al segle XXI, comptem amb un nombre de traduccions al mercat realment significatiu. Tot i que al principi la majoria de traduccions d'aquest gènere es feien al castellà, Thos i Codina fou el primer en publicar un llibre de literatura infantil catalana, *Lo llibre de la infantesa* (1866). I uns anys més tard trobem *Lo rondallaire* (1871) de Maspons i Llabrós, i les *Rondalles* (1905) de Verdaguer.

Veurem, en primer lloc, que els múltiples significats i connotacions que han anat adquirint els conceptes "traducció" i "fidelitat" al llarg dels segles han fet que aquestes paraules hagin quedat buides de contingut i que, per tant, s'hagi d'anar amb compte quan es parla de "la traducció de..." com si es donés per fet que serà una fotocòpia del text de sortida. Traduir no és ni pot ser mai això. (González, 2002: 183).

En l'actualitat, és tal la importància d'aquest tipus de literatura que ocupen una part molt important del mercat editorial. La literatura infantil i juvenil s'ha convertit en un rival a competir amb els mitjans d'oci audiovisuals. La formació lectora dels infants es planteja, als països occidentals, a través de molts tipus de texts diferents. Amb el creixement i la popularitat d'aquest gènere, també han anat en augment la qualitat dels textos, la funció, així com els seus destinataris. Però, les velles paraules de la tradició oral encara hi estan presents en molts títols actuals, i moltes obres modernes intenten acostar els infants o fer-los partícips d'una comunicació literària enriquidora.

L'alfabetització, la docència i l'educació han jugat des de tota la vida un paper molt important en el món de la literatura en general, però si del que volem fer un xicotet repàs és de la literatura infantil i juvenil, doncs aleshores parlarem d'escola. L'escola ha anat de la mà d'aquest gènere des dels seus inicis. Al llarg del segle XX, l'escola com a primer contacte amb les lletres escrites es va fer cada vegada més popular. Des de la implantació oficial de l'escola obligatòria, primer als 10 anys, després fins als 12, o als 14, i més recentment, fins als 16, les noves generacions passaven cada vegada més

hores a les escoles, és a dir, passaven cada vegada més temps entre llibres, en contacte amb aquest tipus de literatura.

Normalment, quan s'escriu per als més menuts, es fa amb un propòsit. És sabut que el futur de la cultura recau en els xiquets, i qui escriu per a ells és l'encarregat de fer que els xicotets lectors seguisquen una pauta de conducta "desitjable". És a dir, s'intenta que els infants lligin els valors que se'ls intenta inculcar.

Un altre dels principals objectius de la traducció és el que es coneix com a construcció de ponts entre els mateixos lectors de la comunitat d'origen i els de la d'arribada. A més, de vegades també podem dir que s'estableixen ponts entre els lectors de la mateixa llengua i cultura quan comparem traduccions escrites en èpoques diferents.

Si abans esmentàvem l'escola com a element que beneficia la literatura infantil, ara en parlarem un poc de les revistes infantils. L'anomenada «premsa infantil catalana» es va originar el 3 de gener de 1904 amb l'aparició de la revista d'*En Patufet*. *En Patufet* va tindre molt d'èxit entre el públic i amb aquesta revista, van aparèixer altres iniciatives amb un objectiu clar: posar en marxa un procés de normalització lingüística i cultural considerable. No obstant això, les revistes infantils també es van veure molt afectades per la censura de la Guerra Civil, ja que totes aquelles revistes escrites en qualsevol altra llengua que no fora el castellà, havien de desaparèixer. I així ho van fer, però fins un temps, ja que després van reobrir les seues portes i cada vegada van anar agafant més pes i popularitat entre la gent fins a l'actualitat.

Quadre d'algunes de les revistes infantils que sorgiren als territoris de parla catalana:

Nom de la revista	Àmbit	Durada	Periodicitat	Destinataris	Tiratge	Venda	Producció
Cavall Fort	Catalunya	des de 1961	quinzenal	9 a 15 anys	14.405	subscripció	compra/pròpia
Tretzevents	Catalunya	des de 1963	mensual	7 a 9 anys	3.000	subscripció	compra/pròpia
Camacuc	País Valencià	des de 1984	bimensual	7 a 11 anys	1.000	subscripció	pròpia
Micalet galàctic	País Valencià	1997.1998	mensual	8 a 14 anys	10.000	subscripció	pròpia
Esquitx	Illes Balears	des de 2000	bimensual	7 a 12 anys	5.000	subsc/quiosc	pròpia

Pel que fa a les funcions que realitza el llibre infantil, se'n coneixen múltiples; segons Ramón Bassa i Martín les principals són:

1. Funció d'acumulació cultural.
2. Funció d'objectivització.
3. Funció de transferència del control sobre la vida ideològica a nivell del mercat del llibre.
4. Funció com a mitjà i medi de comunicació, coneixement i formació.
5. Funció de transmissió de conceptes i valors.
6. Funció de desenvolupament de l'expressió oral i escrita de la llengua.
7. Funció d'enriquiment de la imaginació i la fantasia.
8. Funció d'integració social del nen, al crear-li la consciència de si mateix i dels altres que l'envolten, i de propiciar la intervenció social.
9. Funció de desenvolupament de la creativitat en totes les seves formes possibles.
10. Funció d'equilibri dels afectes, de la sensibilitat i de les relacions permanents del nen amb el món.
11. Funció de la confiança en el món, seguretat personal i sentit de la bellesa.

3. LA CASITA DE CHOCOLATE

El conte que estem treballant, *La casita de chocolate*, es tracta d'una versió adaptada de la coneguda obra que originalment rep el nom de *Hänsel und Gretel*. Aquesta obra fou recopilada a finals del segle XIX per a infants pels germans Grimm, ja que molts dels contes que estaven agrupats en *Los cuentos de hadas de los hermanos Grimm* eren històries de caràcter oral de l'època medieval. *La casita de chocolate* està classificada com un conte de fades, ja que apareixen elements i personatges fantàstics i també presenta característiques principals d'un conte com la brevetat, la simplicitat o el final feliç. La història reflexa d'alguna manera l'estil de vida típic de l'edat mitjana, ja que trobem una família pobre, de classe social baixa, sense educació, i també apareix un element molt present en aquella època; la fam, que feia la vida d'aquell temps molt més dura. No obstant això, també surten alguns elements fantàstics (molt comuns en el pensament d'aquella època): el personatge de la bruixa i una casa feta de dolços i xocolata.

Els germans Grimm, Jacob i Wilhelm Grimm, són dues de les figures més importants en la història de la llengua i la literatura alemanya. Juguen un paper molt destacat amb les obres que van escriure durant el segle XIX, de les més destacades trobem: *Les Llegendes alemanyes*, *El Diccionari alemany*, *La Gramàtica alemanya*, *La Mitologia alemanya* i *Els Contes de Grimm*, entre altres.

Però, vegem-ne què passa exactament en aquest conte: *Hänsel und Gretel* conta la història d'una família que vivia en una caseta situada enmig d'un bosc. El pare, que era llenyataire, vivia amb els seus dos fills menuts, Hansel i Gretel, i la madrastra dels xiquets. Com que eren una família sense gaires recursos, tots quatre passaven molta fam. Un dia, la madrastra va convèncer el pare per tal que abandonaren els dos xiquets al bosc i ser així dues boques menys que alimentar. El pare, tot i que al principi no volia acceptar tal proposta, es va resignar tristament, per la qual cosa, al matí següent, els quatre van fer marxa cap a les zones més profundes del bosc. No obstant això, Hansel i Gretel van escoltar la conversa que van tenir els dos adults perfectament, de tal forma que van decidir agafar uns pocs llegums per anar deixant el rastre al llarg del camí. En arribar a la part més fonda i frondosa del bosc, el pare i la madrastra van abandonar els fills mentre aquests dormien. Però, en despertar, els dos germans van saber tornar a casa seguint el rastre que havien deixat. El pare, en veure'ls arribar, es va alegrar moltíssim,

bastant més que la madrastra. Però, malgrat aquest primer intent, la madrastra va tornar a convèncer el llenyataire per tornar-ho a intentar. De tal forma que, un dia, tots quatre van tornar a endinsar-se en el bosc. Aquesta vegada, Hansel i Gretel que també van poder escoltar la conversa, van optar per agafar miques de pa. Una vegada més, es va repetir el mateix procediment. Però, aquest cop, quan els xiquets van despertar i es disposaven a arreplegar les miques de pa, es van adonar que els pardalets i altres animallets del bosc se les havien menjat totes. Desorientats, van caminar molt pel bosc fins a trobar una cabanya feta de xocolata i altres dolços. Com que ambdós germanets estaven d'allò més famolencs, van començar a mossegar les finestres de la casa, la façana, etc. En això, surt de la casa una velleta d'aspecte fràgil però que en realitat era una dolenta bruixa. La bruixa va convidar els xiquets a entrar a casa i els va preparar les millors delícies que mai no havien tastat. Però, de seguida se n'adonaren que la cruel velleta intentava menjar-se'ls. Tancà a Hansel en un calabós per tal d'engreixar-lo i poder menjar-se'l quan haguera augmentat de pes. Hansel, aprofitant que la bruixa tenia problemes de vista, sempre li donava un os en lloc del seu propi braç, així la bruixa sempre pensava que encara estava massa prim. Fins que un dia, la bruixa, farta de tant esperar, va decidir menjar-se el xiquet. Li va ensenyar a Gretel com encendre el foc per a cuinar al seu germà, però aquesta, amb una bona puntada de peu, va fer dins del foc a la dolenta bruixa i va rescatar al seu germà. Hansel i Gretel aprofitaren i agafaren totes les joies i tots els dolços que la bruixa tenia en la seua cabanya i van emprendre el camí de tornada cap a casa. Finalment, els dos germans arribaren a casa, on el seu pare estava esperant-los i es va posar molt content en veure'ls. La madrastra dels xiquets havia mort en la seua absència. Hansel i Gretel li van donar al pare tot el que havien pogut agafar de la cabanya de la bruixa i mai més no van tornar a patir fam. La versió que acabem d'explicar s'ha extret de *En Clave de Niños*.

No obstant això, com que el conte que nosaltres estem treballant es tracta d'una versió adaptada de Susaeta, hi ha certes modificacions en l'argument. El canvi fonamental del conte gira entorn del personatge de la madrastra, ja que en *La casita de chocolate* aquest personatge ara s'ha convertit en la mare biològica i no té cap intenció de fer desaparèixer els xiquets. D'aquesta manera, al final del llibre, quan els xiquets aconseguixen escapar i tornar a casa, troben a la seua mare (que és viva) alegre i feliç en veure que ha recuperat els seus fills.

Possiblement aquests canvis en la història s'hagen produït per una qüestió de drets d'autor entre les diverses versions del conte i pel fet que l'editorial Susaeta (en aquest cas l'editorial del nostre conte) ha volgut fer la seua pròpia versió de la història i contar-la d'una manera més suau tenint en compte al públic a qui va dirigida l'obra.

4. ANÀLISI DEL CONTE

Per poder realitzar una anàlisi més exhaustiva de *La casita de chocolate* seguirem el model proposat per Gemma Lluch (Universitat de València) i Caterina Valriu (Universitat de les Illes Balears). Ambdues autores presenten un model d'anàlisi per a tots els gèneres de la literatura per a infants i joves en català. Tenint en compte l'obra que estem treballant, ens centrarem, especialment, en l'anàlisi de la narrativa.

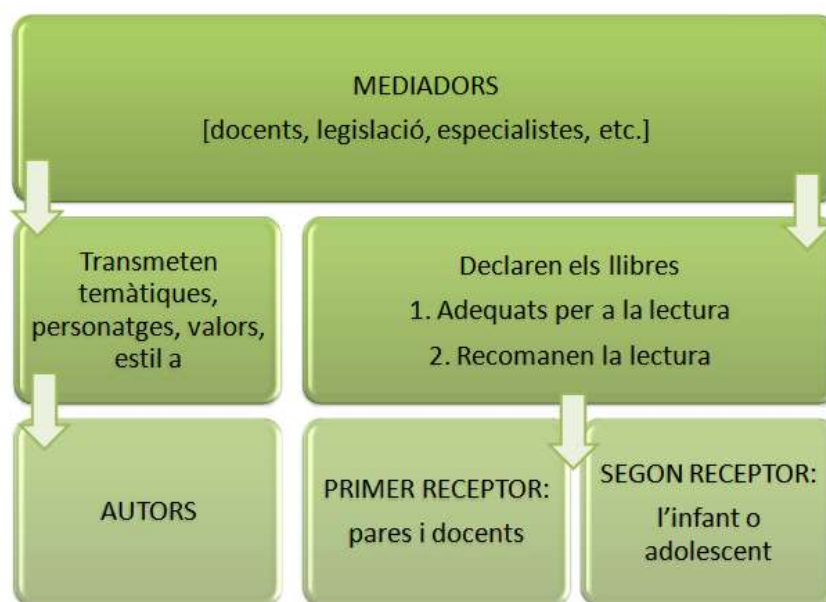
Prestarem més atenció a aquells aspectes més comuns que es poden trobar en aquest tipus de literatura escrita per adults i dirigida per a joves. L'anàlisi es dividirà en tres nivells diferents: anàlisi pragmàtica, anàlisi narrativa i anàlisi paratextual. Cadascun d'aquests nivells tracta diferents aspectes que es poden trobar en aquest tipus de literatura infantil; no obstant això, nosaltres, per tal de fer el treball més dinàmic i amè, ens centrarem únicament en aquells elements que sí que estan presents en l'obra que estem analitzant, *La casita de chocolate*.

4.1. ANÀLISI PRAGMÀTICA:

L'anàlisi pragmàtica s'encarrega d'estudiar el context comunicatiu de l'obra i l'autor, és a dir, quan es va escriure, qui la va escriure, amb quina finalitat, com es llegia en aquella època i com es llig actualment, etc.

4.1.1. Circuit lector i cultural:

Dintre de l'anàlisi pragmàtica podem trobar el circuit lector i cultural. El circuit lector i cultural és el procés pel qual passa un llibre, en aquest cas una obra infantil o conte, fins que arriba a les mans dels més menuts. Aquest és diferent del dels adults, ja que pel que respecta a la literatura infantil trobem el que es coneix com circuit de lectura recomanada. Habitualment el sistema de comunicació que es produeix és el següent (Lluch i Valriu, 2012:6):

Pel que veiem a la imatge, l'editorial és l'encarregada d'enviar al docent una serie de propostes de lectura, segons l'edat dels infants, els valors que es vullguen transmetre i altres. Aleshores, des de l'escola s'escullen quines obres són les que posteriorment llegiran els xiquets.

No obstant això, gràcies al ràpid procés de modernització de les noves tecnologies i mitjans de comunicació, actualment, també trobem el que es coneix com el circuit virtual: la literatura a la 2.0. Ací, una obra aconsegueix una fama i popularitat molt destacada, i a partir d'aquest moment, la recomanació de l'obra per parts d'altres lectors es torna crucial. El públic, els lectors, que són el mercat, demanen un tipus de relat o novel·la en especial i amb una temàtica semblant a l'obra que s'ha tornat tan popular. Aquest fenomen és propi del segle XXI i la seua pionera fou J.K. Rowling amb la saga de *Harry Potter*. Normalment, la literatura a la 2.0. és més comuna entre els joves i adolescents que no pas entre infants, qui com ja hem explicat abans, segueixen el model de lectura recomanada. Valriu i Lluç resumeixen aquest fenomen en el següent gràfic:

D'aquesta manera, el lector té un contacte estrictament directe amb el llibre i ja no hi ha cap tipus de transmissor entre ells (fins ara aquest paper se li atribuïa a les editorials i els docents). L'autor, amb l'ajuda d'Internet promociona el seu llibre per les diferents xarxes i pàgines. El lector, d'altra banda, troba el llibre, el comenta en fòrums i té un contacte més virtual amb l'autor i altres lectors.

En el nostre cas, *La casita de chocolate* és una obra conegudíssima que tothom reconeix. És un conte que, o bé les escoles l'escullen per a les seues classes, o bé els mateixos pares s'encarreguen de comprar-lo, o bé es pot trobar fàcilment en Internet, a qualsevol llibreria, papereria, etc. Per la qual cosa, podem dir que ambdós circuits estan presents en la difusió d'aquest conte. No obstant això, l'exemplar que estem analitzant l'hem obtingut d'una classe d'infantil real, així que ha sigut la mateixa escola qui a elegit d'entre el catàleg d'una editorial el conte per als xiquets.

4.1.2. Autors:

Un altre apartat que trobem a l'anàlisi pragmàtica és el d'autors. Al model d'anàlisi que proposen Valriu i Lluch es distingeixen dos tipus d'autors: l'autor instructor i l'autor proposta educativa.

El primer es caracteritza per ser una persona que s'encarrega d'escriure en l'àmbit privat, les obres del qual van destinades a un públic molt reduït com puga ser un familiar, amic o un docent que escriu per als seus estudiants. Alguns exemples d'aquest tipus d'autor que podem trobar en la història de la literatura són: Robert Louis Stevenson, qui va escriure *L'illa del Tresor* per a entretenir les vesprades d'estiu del seu fillastre, o Lewis Carrol, qui va escriure *Alícia en terra de meravelles* durant un passeig en barca amb les filles del rector de la universitat on treballava.

Però, també existeix el que es coneix com a autor proposta educativa. Aquests tipus d'autors escriuen obres on les seues característiques personals queden amagades per les característiques d'una editorial, d'un model específic educatiu, etc.

És difícil classificar als germans Grimm en cap dels dos tipus d'autors que hem vist, ja que els germans Grimm es van dedicar a recopilar nombrosos contes de tradició oral (entre ells el conte que estem analitzant), però no són ells els autors originals d'aquestes obres. Originalment, els germans Grimm es van veure obligats a adaptar part del contingut d'aquests contes, ja que no eren històries que anaren dedicades a xiquets especialment, sinó a adults, per la qual cosa disposaven d'un contingut sexual i violent poc apropiat per als més menuts. Els Grimm van tenir la idea de plasmar l'essència d'aquelles històries per tal que pogueren ser llegides pel públic infantil. Intentaren conservar la frescor d'aquestes, optaren per una estructura lingüística senzilla i van crear una nova forma d'escriure, una forma que encara no s'havia provat mai en aquella època.

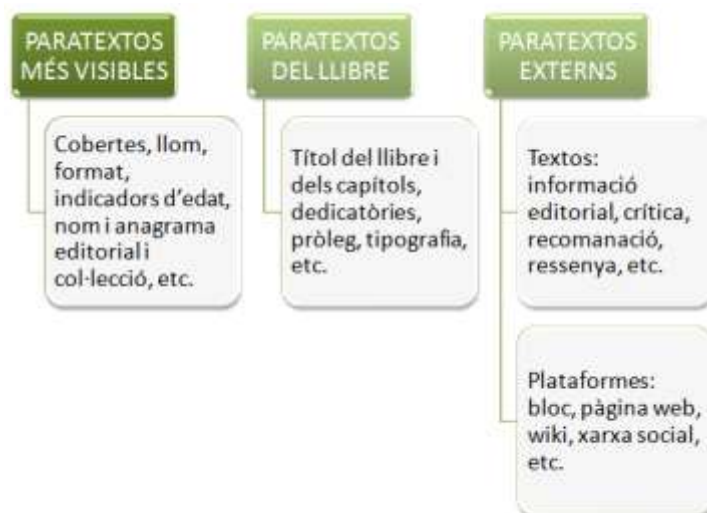
4.1.3. *Mediadors:*

Per acabar amb l'anàlisi pragmàtica, ens toca parlar dels mediadors.

Com hem dit abans, el docent realitza una tasca crucial en el circuit escolar. És l'encarregat de posar en contacte el llibre entre el seu autor o editor i el futur lector, és a dir, el xiquet. El mediador és una figura que actua com a pont, com ja podem observar a la figura de dalt. El mediador du a terme una sèrie de funcions que Cerillo (2007: 88) resumeix en els següents punts: 1. Crear i fomentar hàbits lectors estables, 2. Ajudar a llegir per llegir, diferenciant clarament la lectura obligatòria de la lectura voluntària, 3. Orientar la lectura extraescolar, 4. Coordinar i facilitar la selecció de lectures segons l'edat i els interessos dels destinataris i 5. Preparar, desenvolupar i avaluar activitats d'animació a la lectura.

4.2. ANÀLISI PARATEXTUAL:

Ara analitzarem el conte de *La casita de chocolate* pel que fa als seus paratextos. Ens hem basat en el treball de Genette (1982, 1987) per tal d'explicar la comunicació literària amb els infants i joves a través dels paratextos. Gérard Genette proposa la següent classificació de paratextos:

4.2.1. Els paratextos més visibles:

Els paratextos més visibles són aquells que podem trobar amb un primer contacte visual amb el llibre (en aquest cas amb el conte) i ens donen una primera informació que podem trobar en la portada, llom i contraportada. Sol aparèixer el nom del llibre, l'autor, l'editorial, la col·lecció, l'any de publicació, una xicoteta ressenya que quasi sempre es troba a la part posterior, per a quines edats va dirigida l'obra, etc. També ens hem de fixar en les imatges que apareixen a la portada i contraportada perquè en donen una informació, ens diuen sobre què pot tractar el text, ens situen en un context, en un temps i en una època.

4.2.2. Els paratextos interiors:

També trobem els paratextos interiors, que són aquells que trobem dintre del llibre, és a dir, una vegada l'obrim què en podem trobar. Formarien part d'aquest paratext les dedicatòries, els pròlegs, les introduccions, el text principal, la tipografia, les imatges que apareixen al llibre, el noms dels capítols. Tots i cadascun d'aquests elements ens comuniquen alguna cosa de l'obra i mai no han de passar desapercebuts pel lector.

4.2.3. Els paratextos exteriors:

Per últim trobem els paratextos exteriors. Aquests no formen part física del llibre però si en parlen d'ell. Conformen els paratextos exteriors totes aquelles plataformes virtuals que tracten de llibres, que els donen sortida, que ens descobreixen nous títols, nous noms, i que en general, mouen els engranatges per fomentar la lectura. Ací trobaríem blogs personals, blogs d'autors, pàgines editorials, xarxes socials. Els crítics

formen una part molt important d'aquests paratextos, ja que s'encarreguen de recomanar-los, de comentar-los, elogiar-los, etc.

4.3. ANÀLISI NARRATIVA:

Tot i que resulta complicat proposar un model d'anàlisi narrativa per a un públic tan ampli i divers que va des dels xiquets menuts als adolescents, Valriu i Lluch optem per un model que tinga en compte tot aquest ventall de narracions.

4.3.1. *La narració segons l'autoria:*

Podem classificar els contes segons el seu origen, és a dir, segons el tipus d'autor a qui pertanyen. Podem realitzar una classificació a tres:

Narració d'autor: La narració d'autor és la resultant d'un procés de creació pròpia d'algun autor. L'autor inventa mons ficticis, personatges, màgia i els dona vida en forma de conte. Dins d'aquest tipus de narració, els gèneres més habituals són els de ciència-ficció, els d'aventures, els fantàstics, els de terrors, policíacs...

Narració oral: La narració oral és aquella que ha perdurat al llarg de la història per la seua difusió de caràcter oral. Actualment aquest tipus de narració està present a les escoles i molts altres llocs però ha hagut de passar un important filtre, ja que sempre les obres originals no encaixen amb els valors actuals que s'intenten transmetre i ensenyar als més menuts. Són comuns les rondalles meravelloses, les d'animals i les d'enginy.

Adaptació: L'adaptació és un tipus de narració més freqüent del què ens pensem. De vegades, el lector no compta amb les eines ni aptituds lingüístiques que es requereixen per seguir un text original, per la qual cosa aquest està a la seua disposició a través d'adaptacions. Les adaptacions són bastant comunes en la literatura infantil. Existeixen diversos tipus d'adaptacions: la reescriptura, la reducció, l'escissió, l'expurgació, la concisió, i el digest.

En aquest cas, estem treballant una adaptació de l'editorial Susaeta del conte de *Hänsel und Gretel*, la qual a la vegada és una adaptació duta a terme pels germans Grimm d'una història popular alemanya.

4.3.2. Els gèneres:

Els llibres tracten temàtiques i gèneres molt diversos. No obstant això, la següent classificació que anem a presentar no és per a posar barreres impenetrables entre els diferents gèneres, ja que de vegades els llinars entre ells es tornen borrosos i és comú que entre els gèneres s'intercanvien característiques:

Novel·la d'aventura: és el gènere més important i el que més relats produeix. En ella, sol hi haure un personatge protagonista que s'enfronta a alguna adversitat i en el transcurs de la història el personatge desenvolupa un procés de canvi intern, des d'una etapa més immadura a la maduresa del final de la història.

Novel·la negra: la novel·la negra es compon de diversos trets característics d'aquest gènere. Ambients marginals, espais obscurs i ombrívols, policies, delinqüents, crims passionals o motivats pels diners. Els seus capítols solen ser breus però intensos, ja que solen ocórrer varies coses importants en un sol capítol. De normal trobem la figura d'un personatge detectivesc que és representat com un antiheroi. El vocabulari utilitzat en la novel·la negra sol ser més bé el col·loquial amb algun toc d'argot.

Relat històric: El relat històric ha afavorit notablement al nostre coneixement com a poble, a la nostra història, ja que s'encarrega de suplir aquelles llacunes del sistema escolar. Ens acosten al passat de les nostres terres i la nostra llengua, per la qual cosa el relat sol situar-se en un moment crucial històric del passat. Solem trobar-ne situacions econòmiques i socials delicades i els nostres personatges solen ser adolescents.

Ciència-ficció: Gènere que arribà a la literatura catalana de la mà de Manuel de Pedrolo el 1974 amb *Mecanoscrit del segon origen*. Les novel·les de ciència-ficció poden anar dirigides a un públic molt ampli, tot i que normalment s'associen a un públic més jove. Els seus contextos solen ser planetes aliens, amb personatges no humans, tot i que de vegades també trobem personatges humans que en el mateix planeta Terra han de fer front a una catàstrofe natural o un desenvolupament tecnològic extraordinari. Entre les aventures de les seues històries solem trobar un missatge positiu: la unió de les persones i els valors d'aquestes per a fer front a un procés de deshumanització.

Relat de fantasia: El relat de fantasia va viure el seu moment de màxim apogeu als anys vuitanta, ja que des d'Europa va rebre la influència i la importància que aquest

gènere estava tenint. Generalment són obres inspirades en la tradició popular, amb personatges que provenen de les nostres rondalles i llegendes. Se solen combinar tant elements realistes com altres extrets de la tradició popular.

Psicoliteratura: Tracta històries d'adolescents i com aquests enfronten la duresa de l'etapa de la pubertat. De vegades els protagonistes tenen problemes amorosos, amb els pares, els germans, d'immigració, amb les drogues i el sexe. No obstant això aquests elements diguem-ne més madurs es tracten de forma suau i delicada i sovint s'utilitza l'humor per donar-los certa superficialitat.

Realisme: El realisme aposta per històries que no sempre tenen un final feliç, sinó que s'acosten més bé a la realitat. Tot i això, els autors encara continuen apostant per l'amistat, l'enteniment i la solidaritat. Normalment la trama es desenvolupa en llocs urbans i predomina el llenguatge col·loquial. L'autor també intentarà tirar pels prototips per fer la història més real i captar millor el lector amb la finalitat que se senti identificat amb els personatges.

Llibres de colles: Als llibres de colles generalment un grup d'amics haurà d'enfrontar les dificultats del dia a dia amb molta imaginació i la millor actitud possible. Normalment són històries realistes.

Realisme crític: És un realisme més personal, ja que a l'autor se li presentaran problemàtiques de la vida real com puguin ser: l'atur, les relacions de parella, les relacions entre amics, la soledat, la duresa de la vida a les grans ciutats, problemes d'identitats, etc. Aquest gènere es va cultivar originàriament al nord d'Europa, des d'on es va estendre a la resta del continent. Moltes vegades el lector veurà plasmades vivències personals i haurà d'extraure les seues pròpies conclusions de la lectura.

Realisme fantàstic: El realisme fantàstic és una proposta fresca i innovadora. Es barreja un escenari real amb personatges que poden ser fantàstics o irreal. Aquest gènere ha de combinar molt bé ambdós elements per tal de crear una bona obra.

Tots els gèneres esmentats pertanyen a una literatura més enfocada cap als joves, però com que el nostre conte és per a un públic encara més jove, parlem-ne un poc dels contes de fades. Els contes de fades és un gènere literari que es caracteritza per l'abundància d'elements fantàstics, ja siga per l'espai físic (planetes llunyans, castells o boscos encantats, etc.), com pels personatges (fades, donyets, bruixes, princeses,

gegants, etc.). Normalment solen tenir un final feliç per tal de deixar content l'infant. Una altra característica que presenten és la moralitat que s'intenta transmetre. El contes de fades intenten mostrar un patró de conducta i d'actitud positiva per tal d'educar també l'infant, així com d'inculcar-li bons valors. Aquest tipus d'històries tenen un valor temporal indefinit i intentar definir amb exactitud el seu desenvolupament històric resulta una tasca gairebé difícil.

4.3.3. La temàtica:

Les temàtiques dels contes i els llibres corresponen un ampli ventall de possibilitats, d'històries i aventures. Anys enrere, la censura i la prohibició de tractar alguns temes, siga per la mentalitat de l'època o per la situació política, impedia explotar grans històries. No obstant això, avui en dia, afortunadament, vivim en un món més modern i desenvolupat que ens ha deixat gaudir d'autèntiques obres literàries. Partint de Lluch (2010b: 92-95) resumim els temes més comuns:

Sentiments: amor, solitud, felicitat, frustració, ràbia, nostàlgia, por o abandonament.

Condició humana: creixement des del punt de vista psicològic, sociològic o biològic d'una persona, una família o una nació, recerca de la pròpia identitat, ritus de pas, sexualitat i forma de viure-la, malaltia o mort.

Quotidianitat: entorn social i afectiu familiar i escolar, amistat, primer amor i rituals que els acompanyen, avis, història social, vacances, addiccions i malalties relacionades amb l'edat del lector.

Família: arribada d'un germà, un nou pare o mare, divorci, adopció, orfandat o abandonament, famílies, festes, ritus.

Context: animals, naturalesa, medi ambient, vida urbana o rural, esdeveniments històrics i altres realitats.

Entorn: exili, migració, guerra, desocupació, multiculturalitat, globalització i altres expressions de fenòmens o conflictes polítics, socials i econòmics.

El narrador i el diàleg:

La presència del narrador és un element molt comú en els llibres per a infants i joves. Els narradors s'encarreguen de seleccionar aquella informació que es transmetrà al lector, i també decideix quina en rebutja o ometrà. Trobem dos tipus de narradors que són els més habituals:

Narrador omniscient: conta la història des d'un punt de vista extern, per la qual cosa crea un poc de distància amb el lector. És el típic narrador en la narrativa de transmissió oral i el clàssic relat d'aventures.

Narrador des del punt de vista d'un personatge: aquesta vegada, el narrador i un personatge solen ser la mateixa persona i aquest personatge habitualment és el protagonista. D'aquesta manera, el lector arriba a identificar-se millor amb el protagonista.

No obstant això, de vegades podem trobar-ne més d'un únic autor. D'aquesta forma, s'ofereixen diferents punts de vista al lector. Normalment, el narrador pren el punt de vista del lector, i sovint el mateix lector s'identifica amb algun dels personatges, o bé perquè comparteixen forma de pensar, personalitats, etc.

El mecanisme de “la regla del jo” en el qual es fon el «jo» de l'autor (imitant a l'adolescent), del lector (imitant a l'adolescent) i el del personatge-narrador (imitant a l'adolescent) i conformen una “trinitat narrativa”, un mecanisme que afavoreix el joc de la confiança i lògicament de la identificació. (Thaler, 2002: 160)

4.3.4. L'escenari i l'època:

Normalment a les narracions infantils i juvenils hi ha diversos trets que ens indiquen a quin tipus d'escenari ens enfrontem i en quina època ens situem. Aquestes característiques solen trobar-se a les imatges que apareixen als llibres, amb les descripcions que es donen al text (o bé sobre els personatges o bé sobre la situació geogràfica i espacial), entre els diàlegs dels personatges. Són pistes que estan de forma més o menys explícita en la història.

Segons Lluch i Valriu, les marques més habituals que s'utilitzen per mostrar l'època en la literatura actual són els paratextos: des de les il·lustracions a la informació de la portada o els títols dels capítols. Aquests donen una informació prèvia al lector que de vegades és necessària per a convidar-lo a la lectura de l'obra.

4.3.5. L'estil:

L'estil dels llibres infantils i juvenils pot ser molt divers. S'ha de tenir en compte quin tipus d'oracions predominen, com es presenta la narració, la gramàtica, el lèxic emprat, mecanismes de cohesió, marcadors textuais, etc. De vegades, l'estil utilitzat pel narrador i els personatges no sempre ha de ser el mateix, ja que pot variar segons el nivell de formalitat, el registre, etc. També existeix la possibilitat que entre els diferents personatges de la història s'emprenge un estil diferent.

4.4 QUADRE DE L'ANÀLISI APLICAT A *LA CASITA DE CHOCOLATE*

Anàlisi pragmàtica:

Circuit lector i cultural	Editorial
Autors	Anònim
Mediadors	Docents, centres educatius, pares

Anàlisi paratextual:

Paratextos més visibles	Títol de l'obra, editorial, il·lustrador i il·lustracions, referència i altres obres de la col·lecció
Paratextos interiors	Argument del conte i il·lustracions
Paratextos exteriors	Plataformes virtuals i recomanacions, ressenyes i crítiques de l'editorial

Anàlisi narrativa:

Autor	Adaptació
Gènere	Conte de fades
Temàtica	Sentiments (amor, felicitat), context (animals, naturalesa)
Narrador	Omniscient
Estil	Oracions simples, connectors abundants, camp semàntic dels dolços, antònims, hipònims i hiperònims, temps verbals diversos (present, passat, futur, condicional)
Escenari	Escenari irreal (bosc amb elements fantàstics)

5. PROPOSTA DE TRADUCCIÓ

A continuació proposarem un encàrrec de traducció fictici però amb la finalitat d'aproximar-se el màxim possible a un encàrrec real:

L'editorial valenciana Bromera ens ha encarregat la traducció del conte de *La casita de chocolate* del castellà al valencià o català occidental. L'obra es distribuirà a les diferents escoles del territori valencià, per la qual cosa el nostre públic serà un públic infantil que rondaria dels 3 a 8 anys. El conte original conté 16 pàgines i 316 paraules.

LA CASETA DE XOCOLATE

Pàgina 1:

A l'entrada del bosc, vivien
uns pobres llenyataires amb els seus
dos fills, Hansel i Gretel, els quals
els ajudaven a recollir llenya.

Pàgina 3:

Un dia, bellugant pel bosc mentre
buscaven llenya, se'ls va fer de nit i no
van poder tornar a casa. Estaven d'allò
més espantats perquè tots els animalets
els miraven estranyats.

Pàgina 4:

Va passar la nit i, l'endemà,
es van posar mans a l'obra per buscar
el camí de tornada. Caminant, caminant,
van descobrir una casa meravellosa:
tenia el teulat de xocolate, les
xemeneies de caramel i les parets
de torró.

Pàgina 5:

—Veus el mateix que jo, Gretel? —va dir

Hansel—. Correm cap a eixa casa!

Els xiquets estaven tan famolencs,
que pensaven menjar-se-la de dalt a baix.

Pàgina 6:

No havien fet més que quatre mossos
al gran pastís de l'entrada, quan
va aparèixer l'ama de la casa. Era una
desagradable bruixa a qui li agradaven
els xiquets a la cassola i es menjava a
tots els qui es perdien pel bosc.

Pàgina 8:

Tot i que es van resistir molt, la bruixa
va aconseguir tancar Hansel amb pany i clau.
Estava un poc prim i volia que
engreixara.

Pàgina 10:

La bruixa preparava plats deliciosos per a Hansel.
Gretel treballava dia i nit fent totes
les tasques domèstiques.

Pàgina 12:

Com que no veia molt bé, la bruixa li demanava tots
els dies a Hansel que li ensenyara un dit per tal
de veure si havia engreixat. Hansel era molt espavilat

i li acostava un os de pollastre.

Però farta d'esperar, la bruixa li va dir a Gretel:

—Demà em menjaré el teu germà!

Pàgina 14:

L'endemà, la bruixa va obrir la porta per a
traure Hansel i cuinar-lo. Tenia el foc
preparat. Hansel va agafar embranzida i es va llançar
sobre la bruixa que, com estava molt grossa, va caure
sobre el foc sense poder alçar-se.

Pàgina 16:

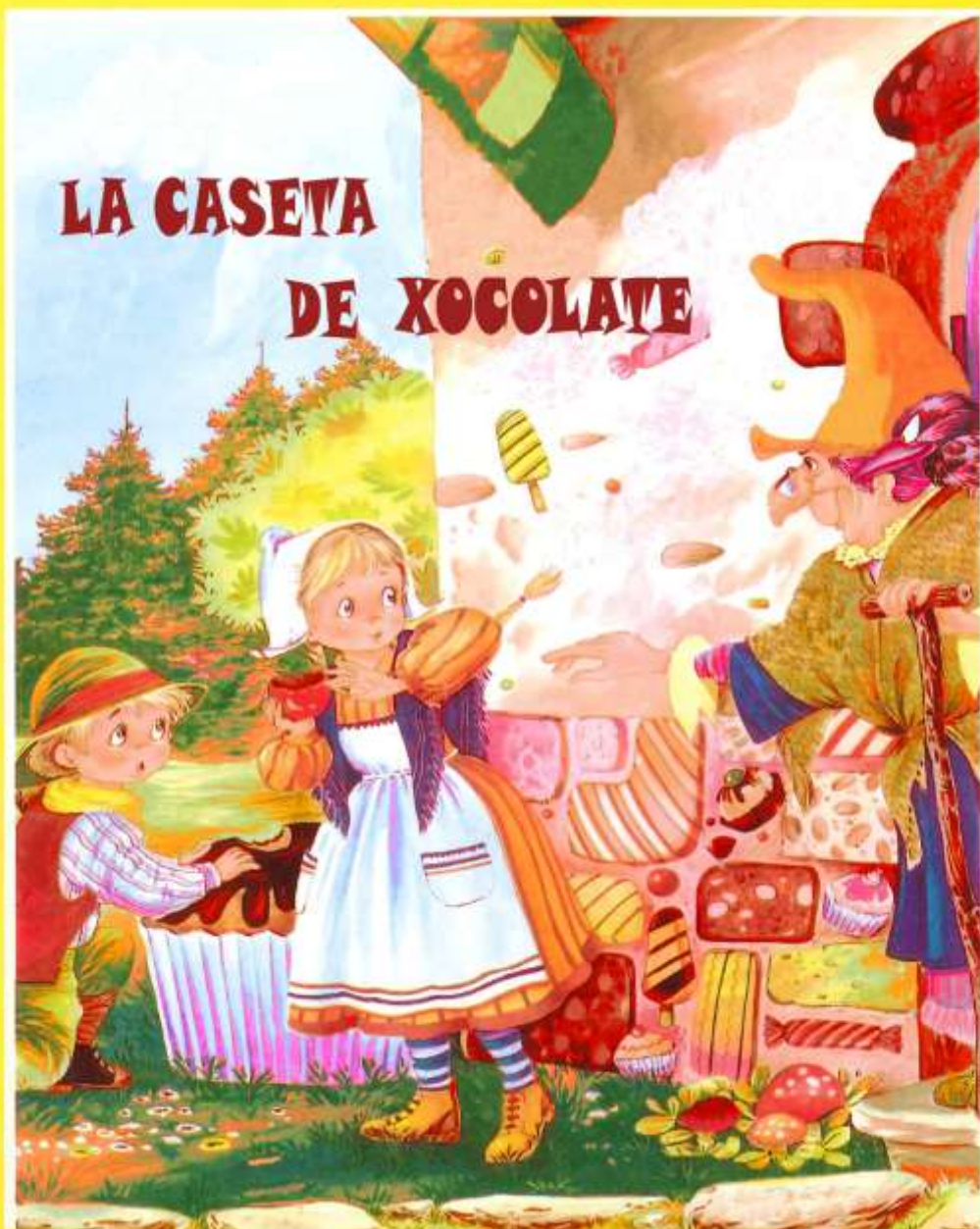
Hansel i Gretel van agafar els tresors que la bruixa
tenia guardats i, a lloms d'un preciós
cigne blanc, van arribar a sa casa, on els
seus pares els esperaven impacients.

6. PROPOSTA D'EDICIÓ I MAQUETACIÓ

Bromera, a més de la traducció del conte, també ens ha encomanat la seua posterior edició i maquetació. Ja que a més dels serveis de traducció de les llengües que requerien, també oferisc els d'edició i maquetació. Per això, aplicarem tot allò que hem après en l'assignatura TI0951, Correcció i Edició de Textos. Ens han demanat que mantinguem la mateixa estructura de les pàgines, és a dir, que els rètols i diàlegs estiguen al mateix lloc i nivell que en l'original, la versió castellana. No obstant això, sí que ens han permés fer alguns canvis pel que fa a alguns elements visuals del conte, ja que es tracta d'una versió. És per això que farem algunes modificacions als filtres, capes i altres trets. Utilitzarem el mateix programa que vam utilitzar a l'assignatura TI0951, a l'apartat d'edició i maquetació, el Gimp. Amb ell seguirem tots els passos i processos que el professor d'aquesta matèria ens va ensenyar per tal d'aconseguir una edició i maquetació del conte de qualitat i publicable. Finalment, després d'aquesta part del TFG s'adjuntaran en forma d'annex les pàgines originals del conte per veure i apreciar les modificacions que s'han dut a terme.

Coberta:

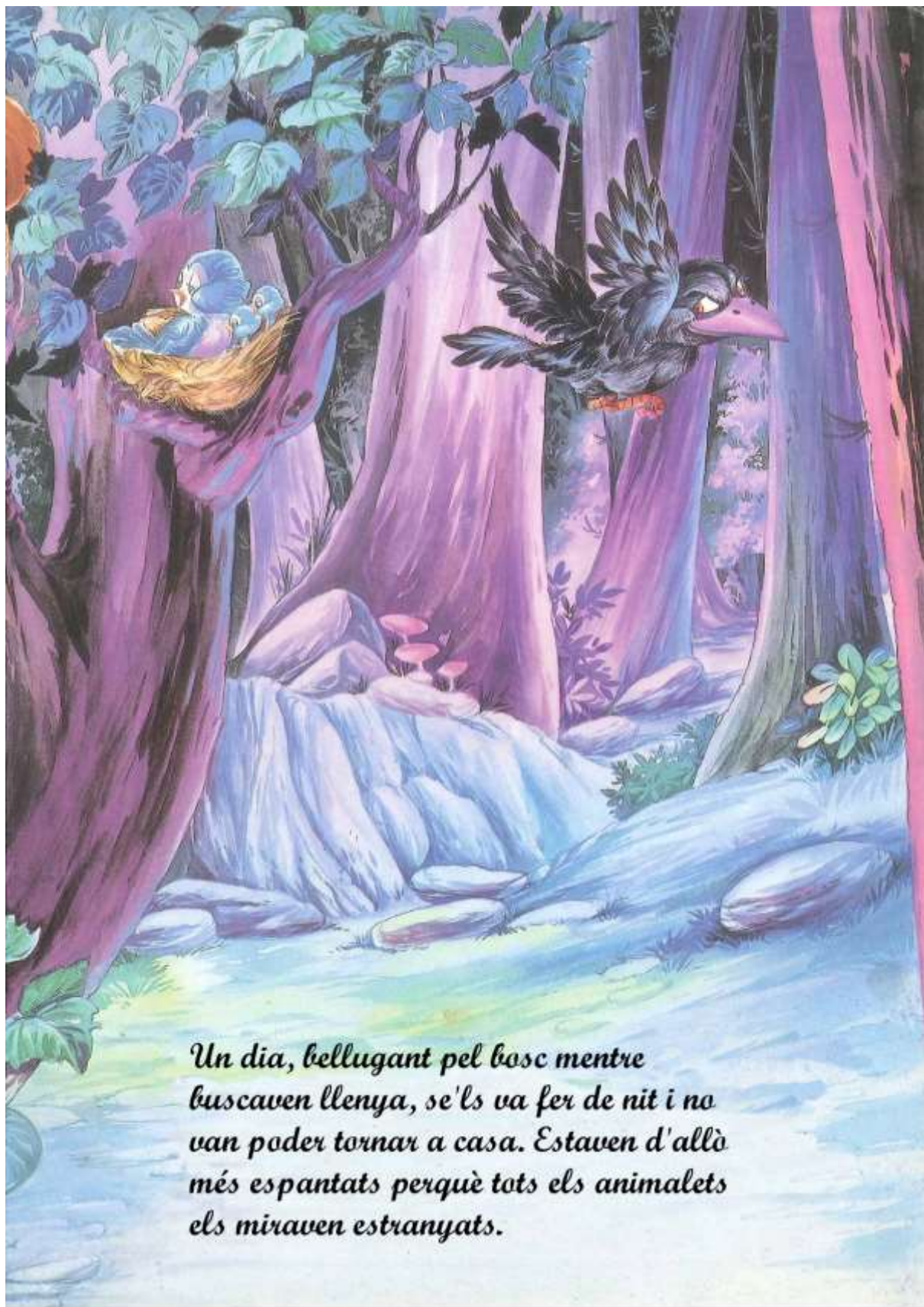

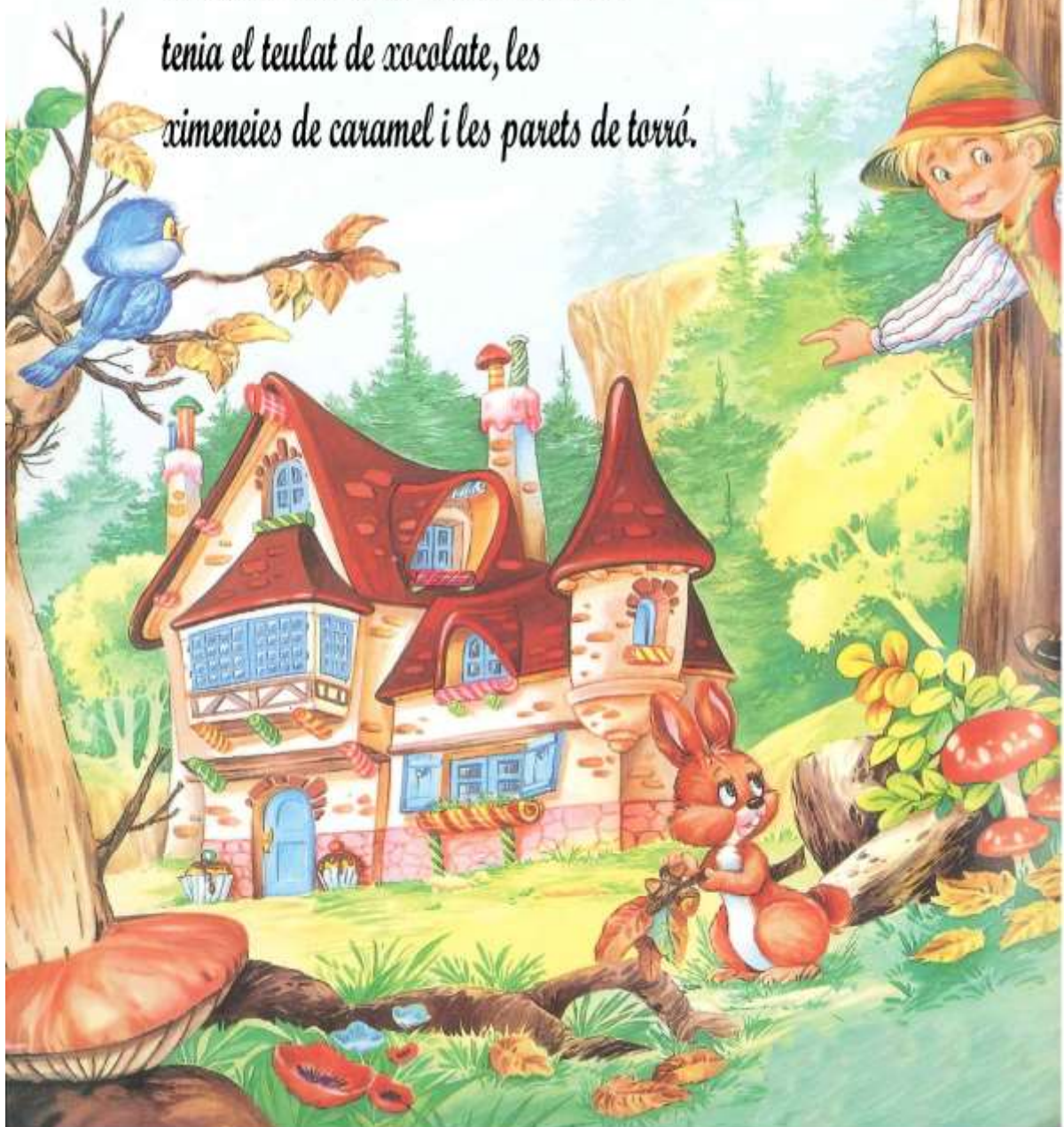
*A l'entrada del bosc, vivien
uns pobres llenyataires amb els seus
dos fills, Hansel i Gretel, els quals els
ajudaven a recollir llenya.*

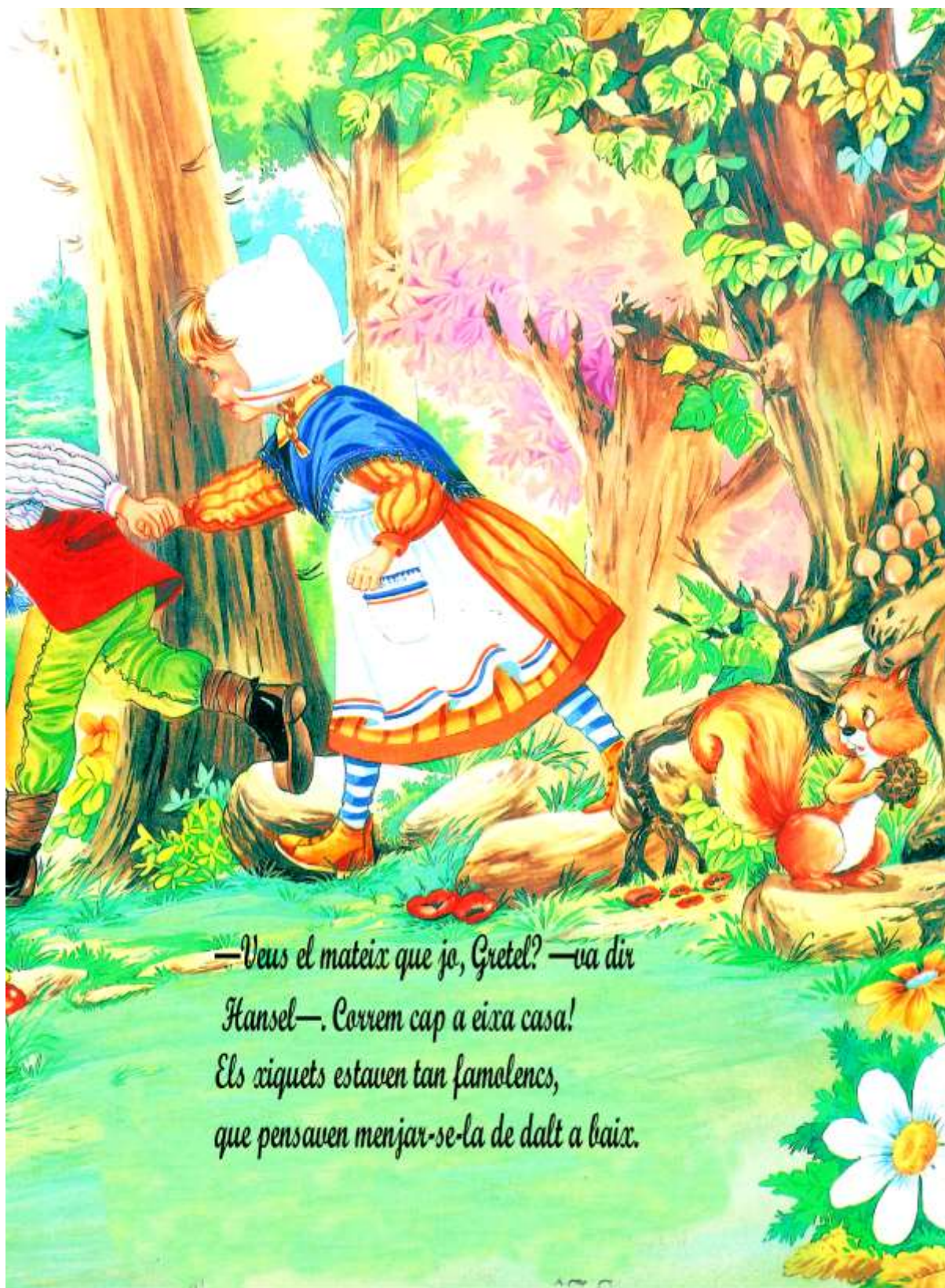

*Va passar la nit i, l'endemà,
es van posar mans a l'obra per buscar
el camí de tornada. Caminant, caminant,
van descobrir una casa meravellosa:
tenia el teulat de xocolate, les
ximeneies de caramel i les parets de torró.*

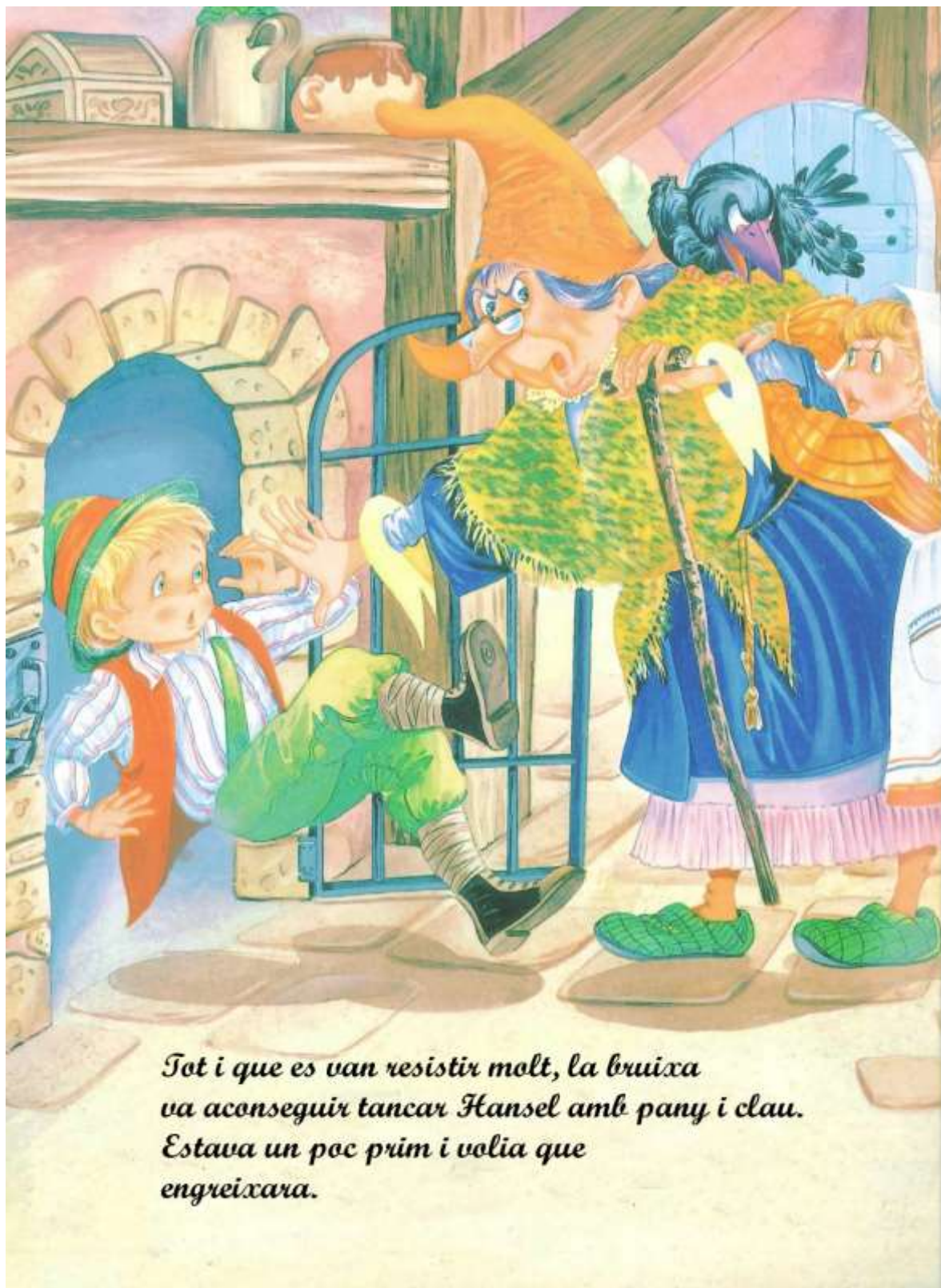

No havien fet més que quatre mossos
al gran pastís de l'entrada, quan
va aparèixer l'ama de la casa. Era una
desagradable bruixa a qui li agradaven
els xiquets a la cassola i es menjava a
tots els qui es perdien pel bosc.

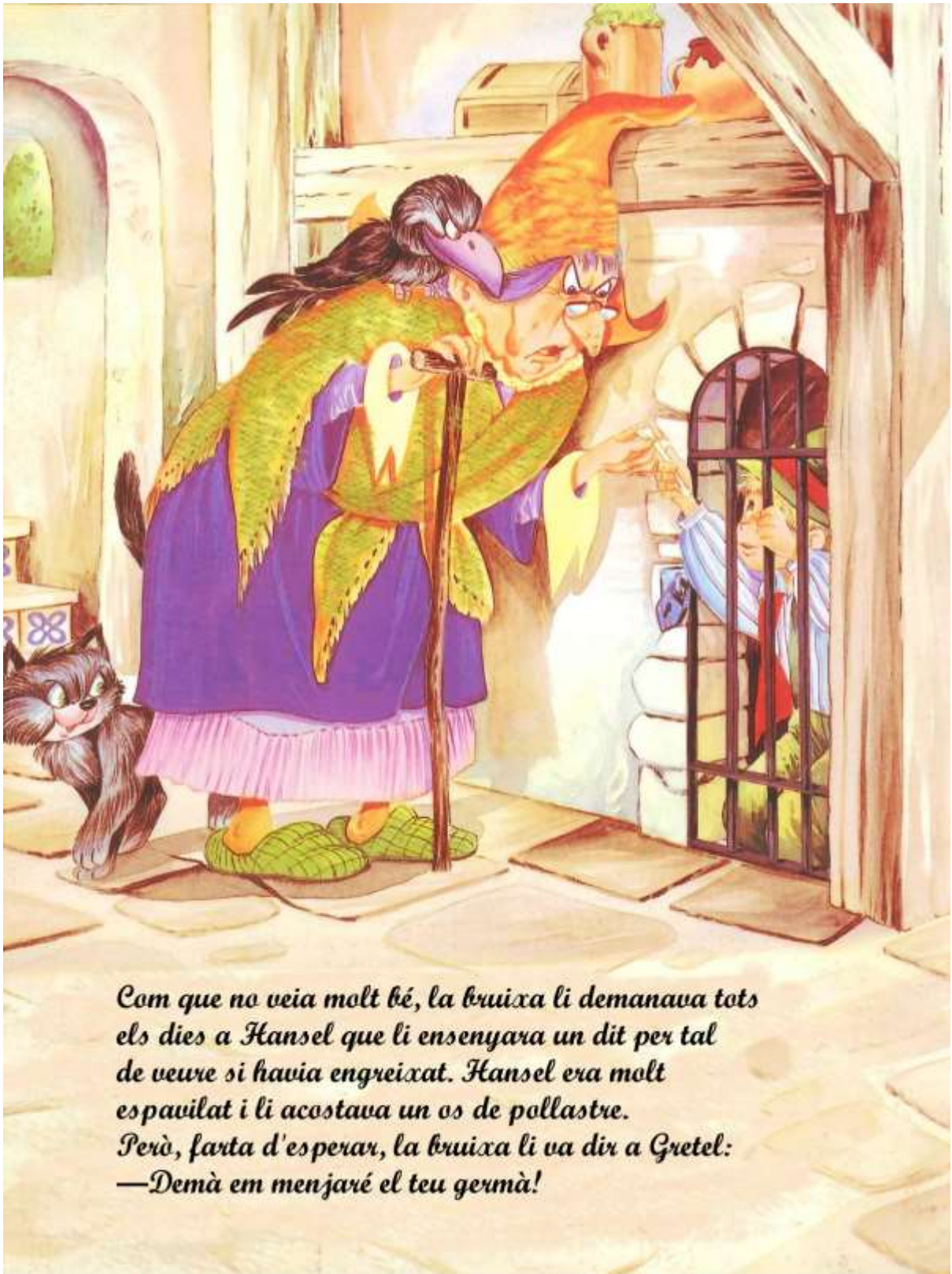
*Tot i que es van resistir molt, la bruixa
va aconseguir tancar Hansel amb pany i clau.
Estava un poc prim i volia que
engreixara.*

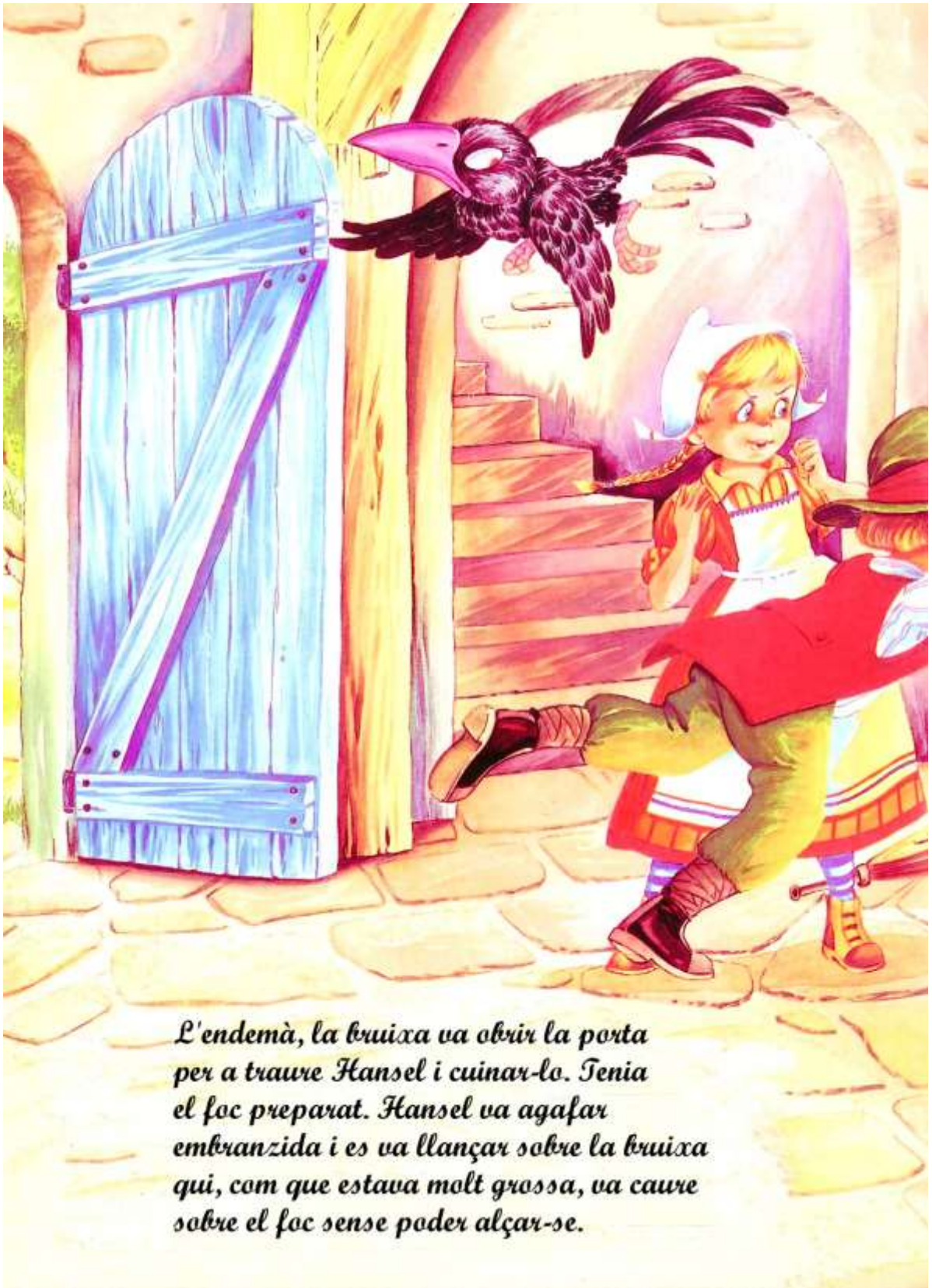
*La bruixa preparava plats deliciosos per a Hansel.
Gretel treballava dia i nit fent totes
les tasques domèstiques.*

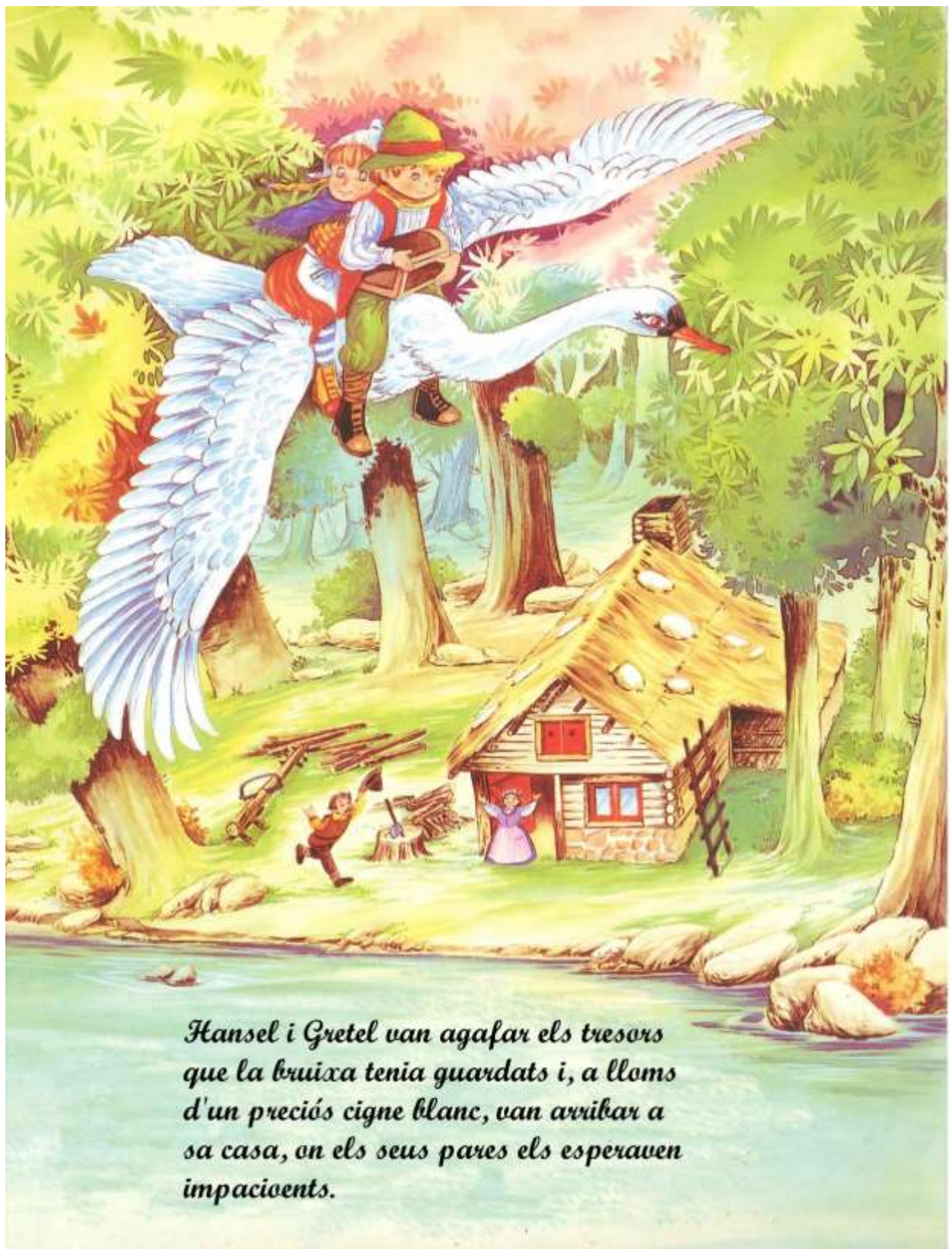
Com que no veia molt bé, la bruixa li demanava tots els dies a Hansel que li ensenyara un dit per tal de veure si havia engreixat. Hansel era molt espavilat i li acostava un os de pollastre. Però, farta d'esperar, la bruixa li va dir a Gretel: —Demà em menjaré el teu germà!

L'endemà, la bruixa va obrir la porta per a traure Hansel i cuinar-lo. Tenia el foc preparat. Hansel va agafar embranzida i es va llançar sobre la bruixa qui, com que estava molt grossa, va caure sobre el foc sense poder alçar-se.

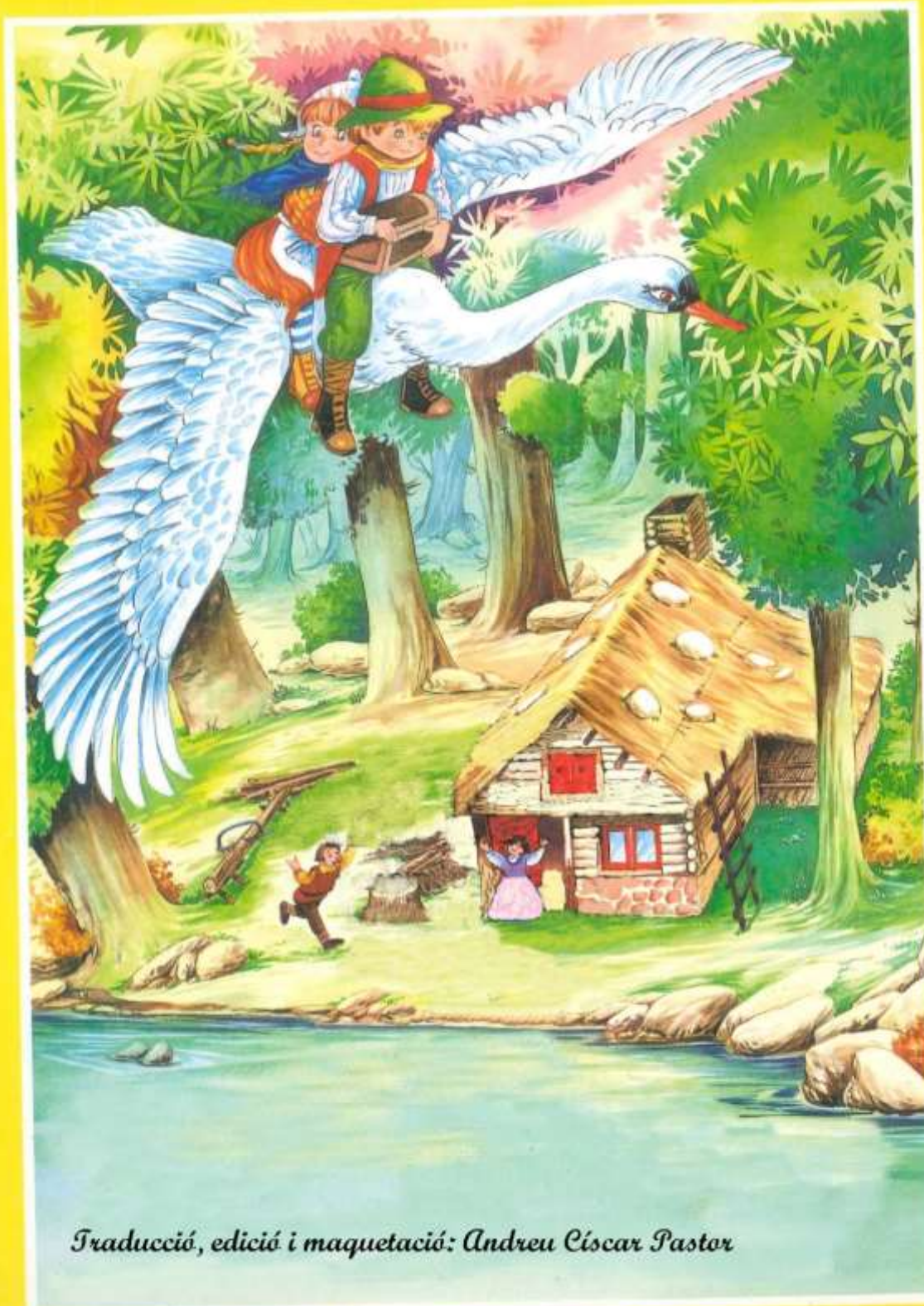

*Hansel i Gretel van agafar els tresors
que la bruixa tenia guardats i, a llocs
d'un preciós cigne blanc, van arribar a
sa casa, on els seus pares els esperaven
impacients.*

Contracoberta:

Traducció, edició i maquetatció: Andreu Císcar Pastor

7. CONCLUSIONS

Després d'haver dut a terme tota aquesta tasca traductològica són diverses les conclusions que extraïem. Tal vegada, la més important siga el fet d'haver demostrat una vegada més que la traducció no és una tasca tan senzilla com pot semblar des de fora. De vegades, hi ha gent que pensa que traduir és simplement “reescriure” les mateixes paraules d'una llengua a una altra canviant-ne l'idioma i res més. En aquest TFG hem desmentit aquest tipus d'afirmacions, hem comprovat que no és així. La traducció no és una feina gaire senzilla si es pretén traduir bé i arribar a ser un bon traductor. Es requereix destresa, habilitat, perspicàcia i fins i tot, paciència, molta paciència. Hem d'analitzar detingudament el contingut de les paraules que anem a traduir, entendre el seu significat, ja que totes les paraules que s'escriuen tenen una funció específica al nostre text. Necessitem esbrinar què és allò que intenta transmetre l'escriptor de llengua origen per plasmar-ho el més acuradament possible en la llengua meta, per la qual cosa, hem de tindre un gran coneixement de la llengua meta, saber com parlen els seus lectors, com pensen i què esperen llegir en la nostra traducció.

També es diu que traduir és un procés creatiu, i no en puc estar més d'acord. Personalment, com a estudiant de traducció de l'itinerari de literària, considere que en el 90% de les ocasions el traductor és un artista que juga a través de les paraules, les barreja per tal de dibuixar la millor obra possible amb el seu treball i açò no ho fa per a satisfer les expectatives del client o fins i tot de l'autor; com en moltes altres professions, el traductor aprèn cada dia coses noves, cada encàrrec de traducció és una oportunitat interessant per créixer professionalment.

Si bé, amb aquest treball hem après també a conèixer un poc més sobre la història de la traducció infantil i juvenil; ja que com diuen, per entendre millor el present hem d'entendre abans el passat. Hem fet un xicotet recorregut per les principals capitals europees fins a arribar a la nostra terra, la terra de parla catalana, on hem fet una breu però intensa parada per centrar-nos en les diferents etapes que la traducció per a joves i infants ha experimentat, ja que com hem pogut comprovar la literatura catalana ha viscut etapes de repressió i censura, però també n'ha sabut ressorgir de les seues cendres com un au fènix. També hem après sobre els il·lustres escriptors i traductors d'aquella època, per la qual cosa hem ampliat la nostra cultura sobre la història de la traducció.

Amb l'ajuda del model d'anàlisi traductològic proposat hem assimilat com tenir en compte i tractar elements clau del text. No som traductors automàtics ni diccionaris perquè hem de rumiar i analitzar detingudament cada decisió que prenem al traduir. Fixant-nos en aquests detalls podem canviar la nostra forma de veure i entendre el conte per tal de traduir-lo de la millor manera possible.

Les propostes de traducció i edició ens han permés plasmar i reflectir tot allò que hem adquirit durant la carrera. Hem fet ús dels consells i les tècniques de traducció que el professorat d'aquesta titulació ens ha ensenyat. Ara, gràcies a la nostra traducció, les fades, els dracs i els animalets màgics també poden aterrar en terres valencianes i entretenir els més menuts, contar-los històries. Un apartat interessant ha estat el fet d'haver editat i maquetat personalment el conte a partir de l'original. Tot i que l'assignatura de Correcció i Edició de Textos ha sigut anual, gràcies als coneixements assolits li hem donat un toc diferent i original al treball, ja que es tracta tal vegada de la part més visual i creativa d'aquest TFG.

Per acabar m'agradaria acomiadar-me amb una cita d'Alberto Manguel que expressa a la perfecció allò que sent i he sentit durant aquests quatre anys i durant la realització d'aquest TFG: *«El lector ideal es un traductor. Es capaz de desmenuzar un texto, retirarle la piel, cortarlo hasta la médula, seguir cada arteria y cada vena y luego poner en pie a un nuevo ser viviente»*.

8. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

ANÒNIM, ABC.ES. (20/12/2012). Cuentos de los Hermanos Grimm: sexo violencia y sadismo en las historias : <http://www.abc.es/medios-redes/20121220/abci-cuentos-hermanos-grimm-sexo-201212200835.html> (Data de consulta: 5/03/2016).

BASSA I MARTÍN, R. (1994). *Literatura infantil catalana i educació: 1939-1985*. Mallorca: Moll.

BASSA I MARTÍN, R. (1995). *Literatura infantil, missatge educatiu i intervenció socio-educativa*. Palma: Universitat de les Illes Balears.

BIBLIOGRAFIA DE HERMANOS GRIMM (2016): <http://www.biografiasyvidas.com/biografia/g/grimm.htm> (Data de consulta: 5/03/2016).

COLOMER, T. (2002). *La literatura infantil i juvenil catalana: un segle de canvis*. Universitat Autònoma de Barcelona: Edicions Bellaterra.

EN CLAVE DE NIÑOS (s.d): <https://sinalefa2.wordpress.com/cuentos/la-casita-de-chocolate-%E2%80%93-93-hnos-grimm-para-afrontar-dificultades-i/> Part I. (Data de consulta: 2/03/2016).

EN CLAVE DE NIÑOS (s.d): <https://sinalefa2.wordpress.com/cuentos/la-casita-de-chocolate-%E2%80%93-93-hnos-grimm-para-afrontar-dificultades-ii/> Part II. (Data de consulta: 2/03/2016).

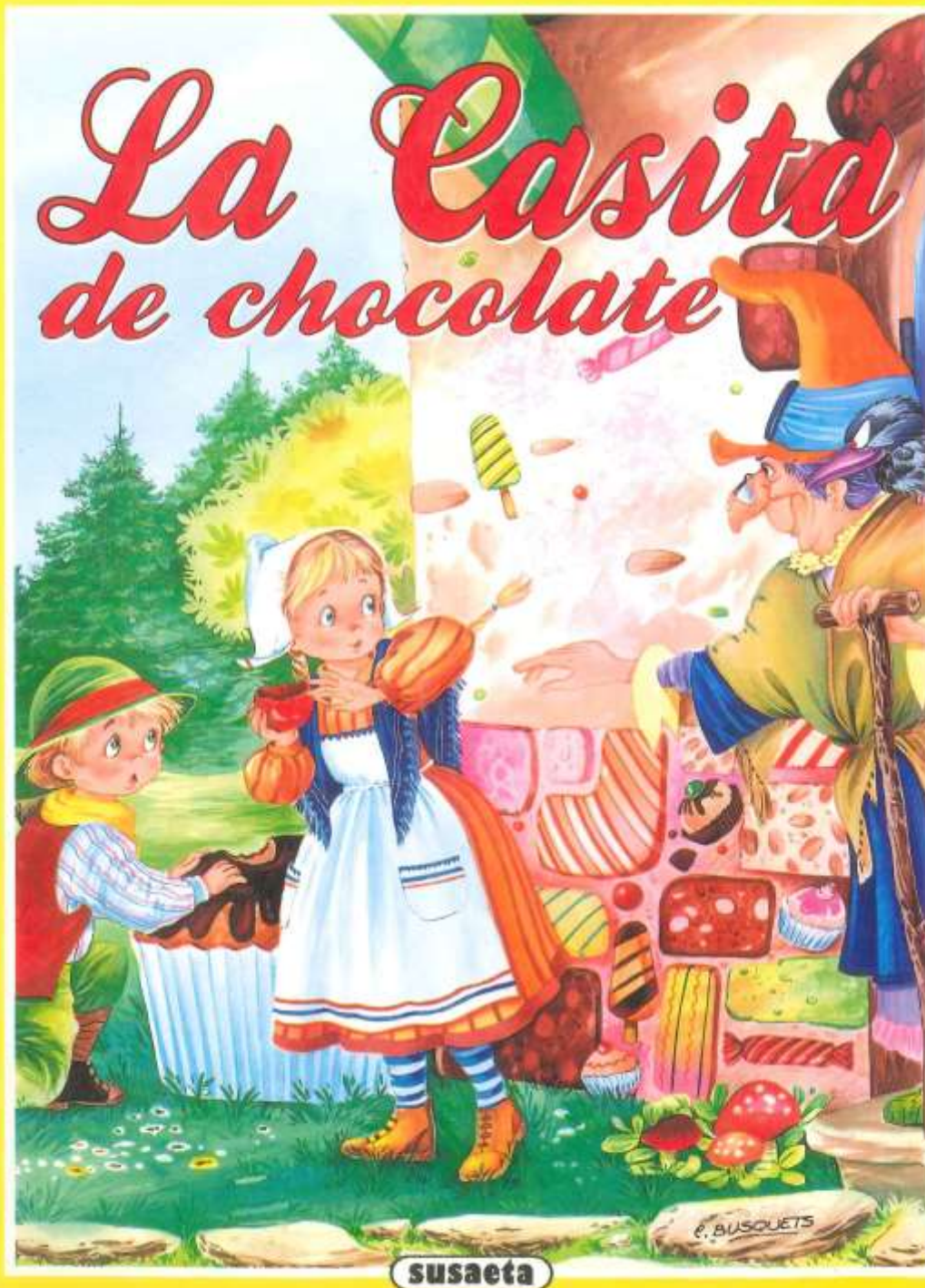
LLUCH, G. (2013). *La lectura en català per a infants i adolescents: història, investigació i polítiques*. València i Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

VALRIU I LLINÀS, C. (1998). *Història de la literatura infantil i juvenil catalana*. (2a ed. Actualitzada) Barcelona: Pirene

VALRIU I LLINÀS, C. I LLUCH, G. (2013). *La literatura per a infants i joves en català: anàlisi, gènere i història*. Alzira: Bromera i Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, Col·lecció Biblioteca Essencial.

9. ANNEXOS

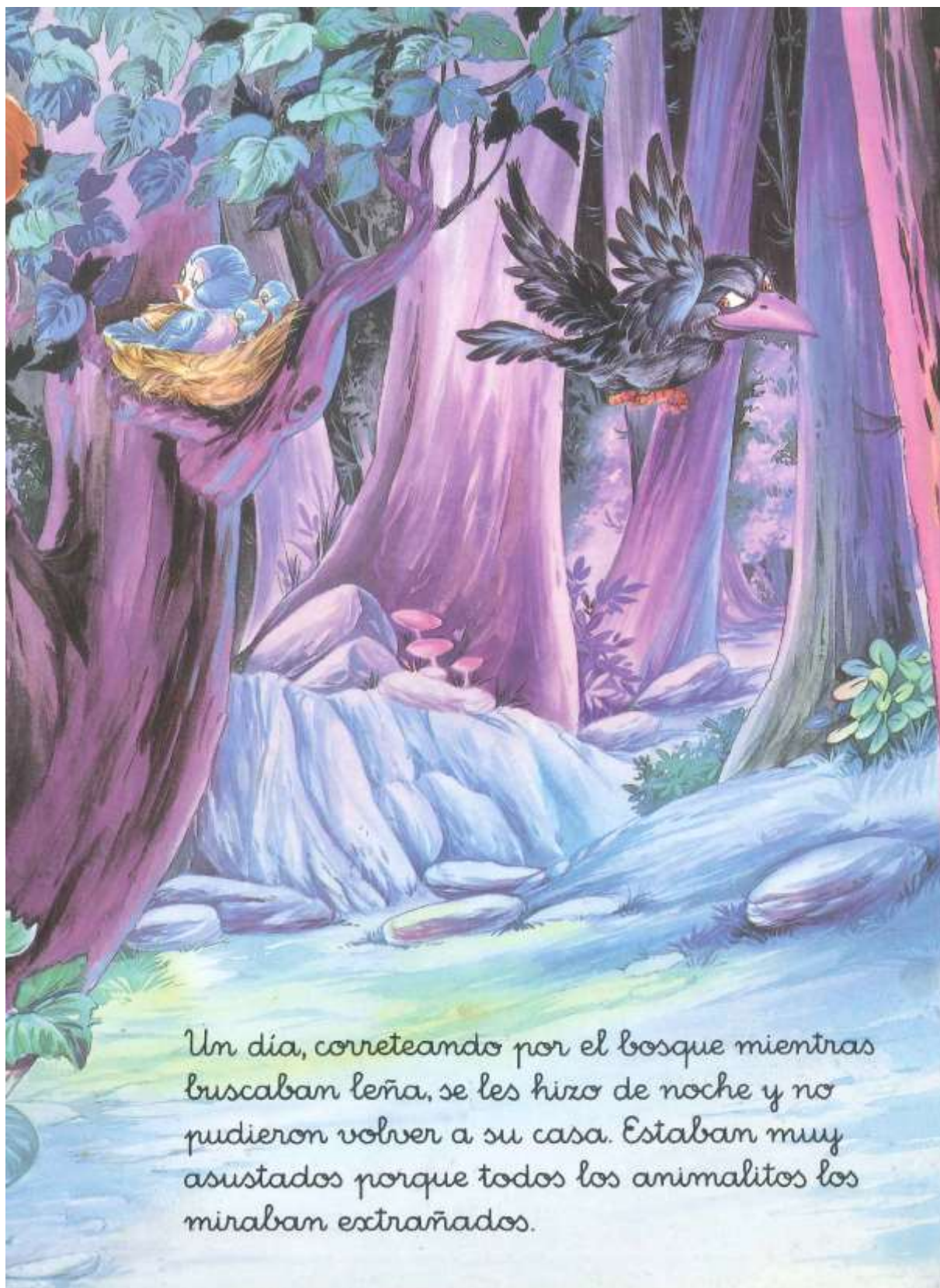

A la entrada del bosque, vivían
unos pobres leñadores con sus
dos hijos, Hansel y Gretel, que les
ayudaban a recoger leña.

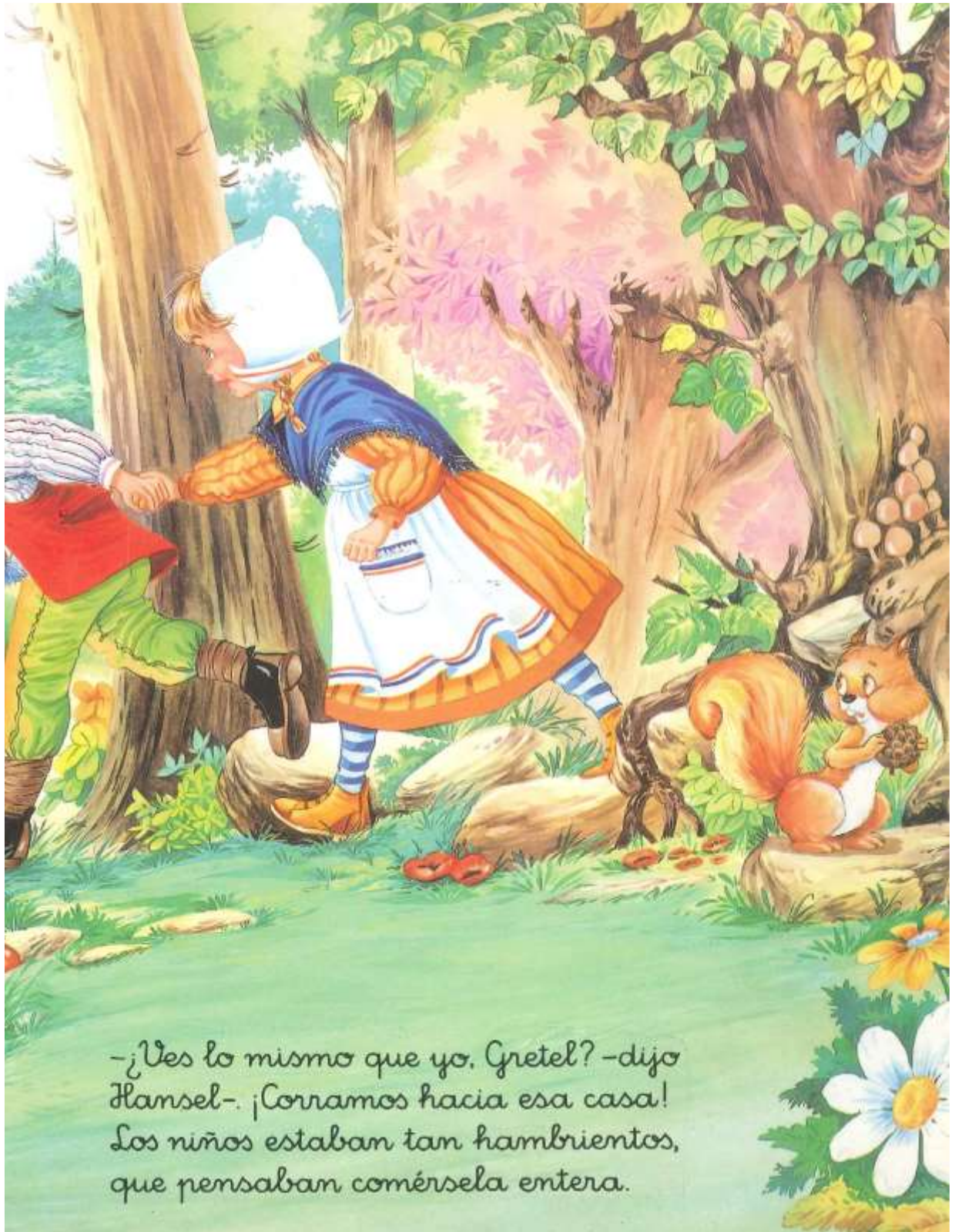
Un día, correteando por el bosque mientras buscaban leña, se les hizo de noche y no pudieron volver a su casa. Estaban muy asustados porque todos los animalitos los miraban extrañados.

Pasó la noche y, a la mañana siguiente,
se pusieron a buscar el camino de
vuelta. Andando y andando,
descubrieron una casa maravillosa:
tenía el tejado de chocolate, las
chimeneas de caramelo y las paredes
de turrón.

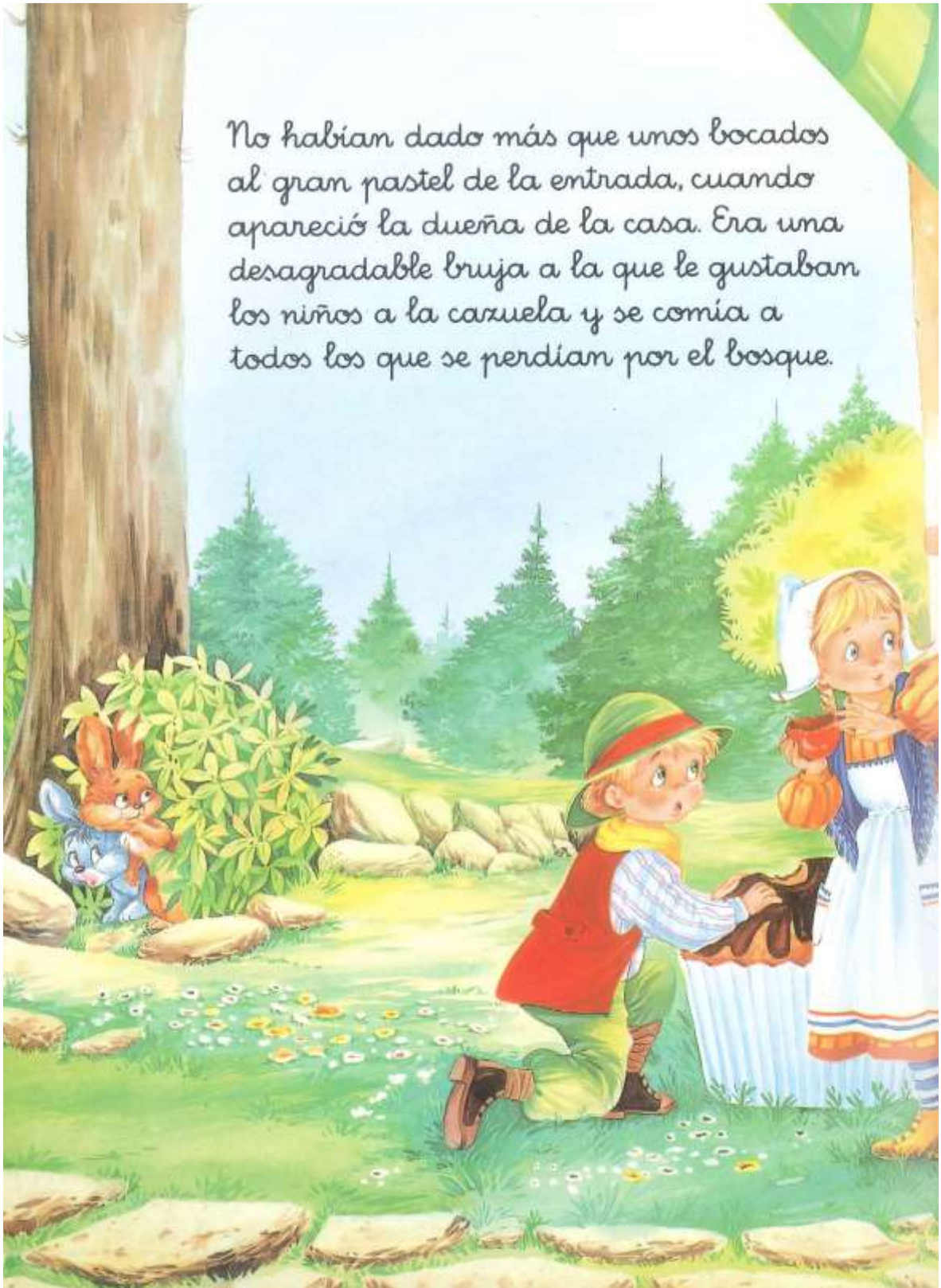

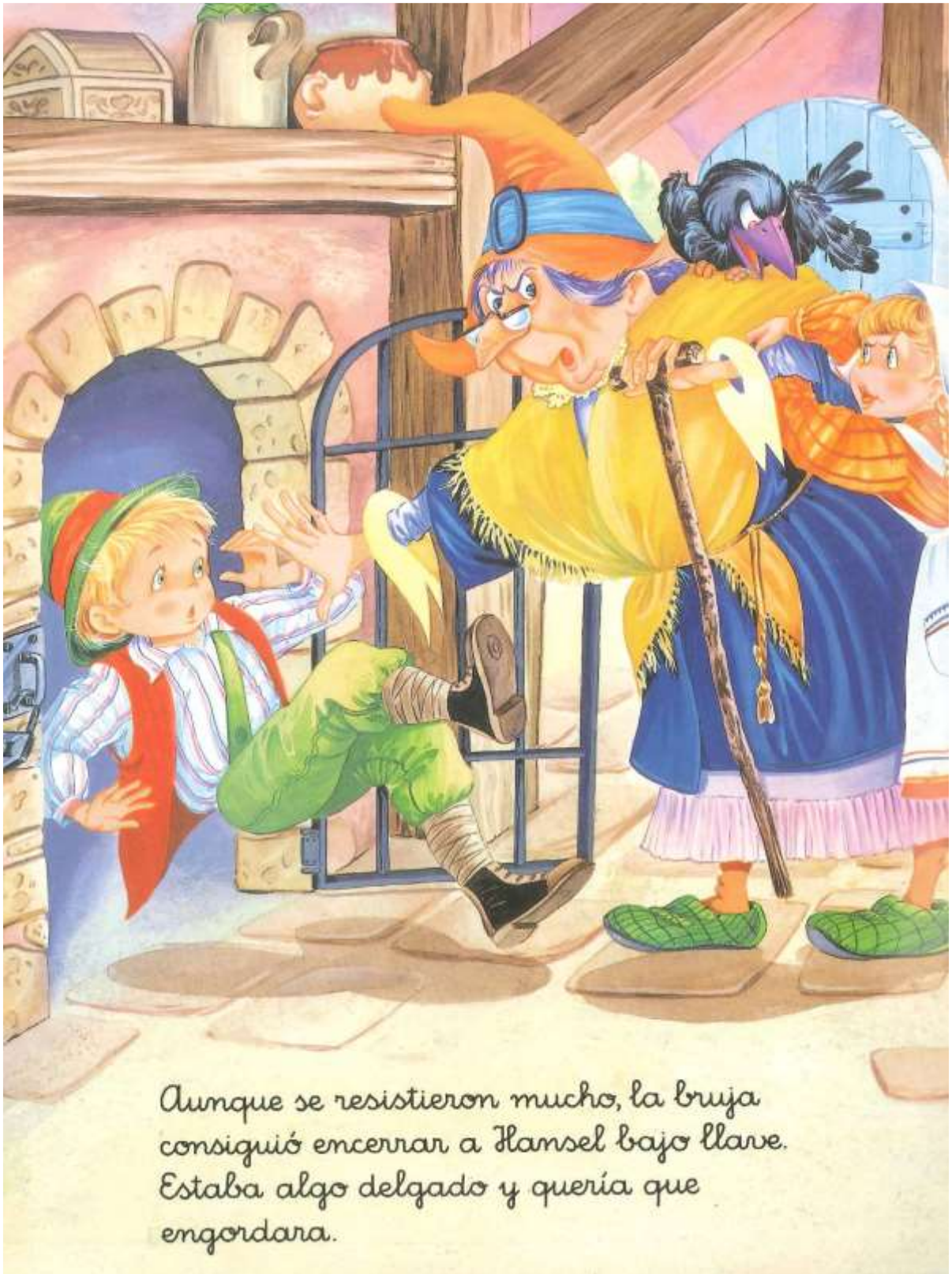

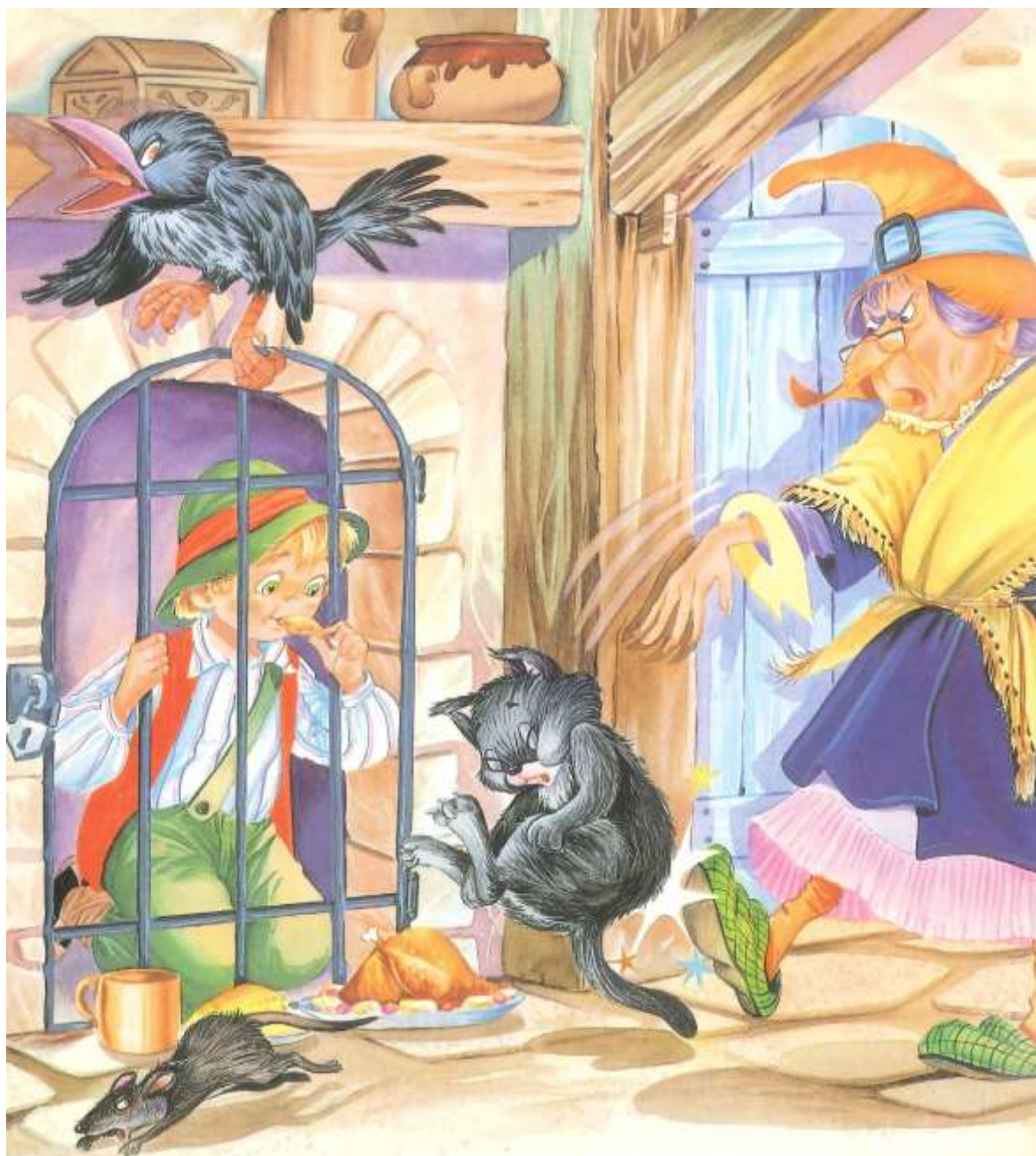
No habían dado más que unos bocados al gran pastel de la entrada, cuando apareció la dueña de la casa. Era una desagradable bruja a la que le gustaban los niños a la cazuela y se comía a todos los que se perdían por el bosque.

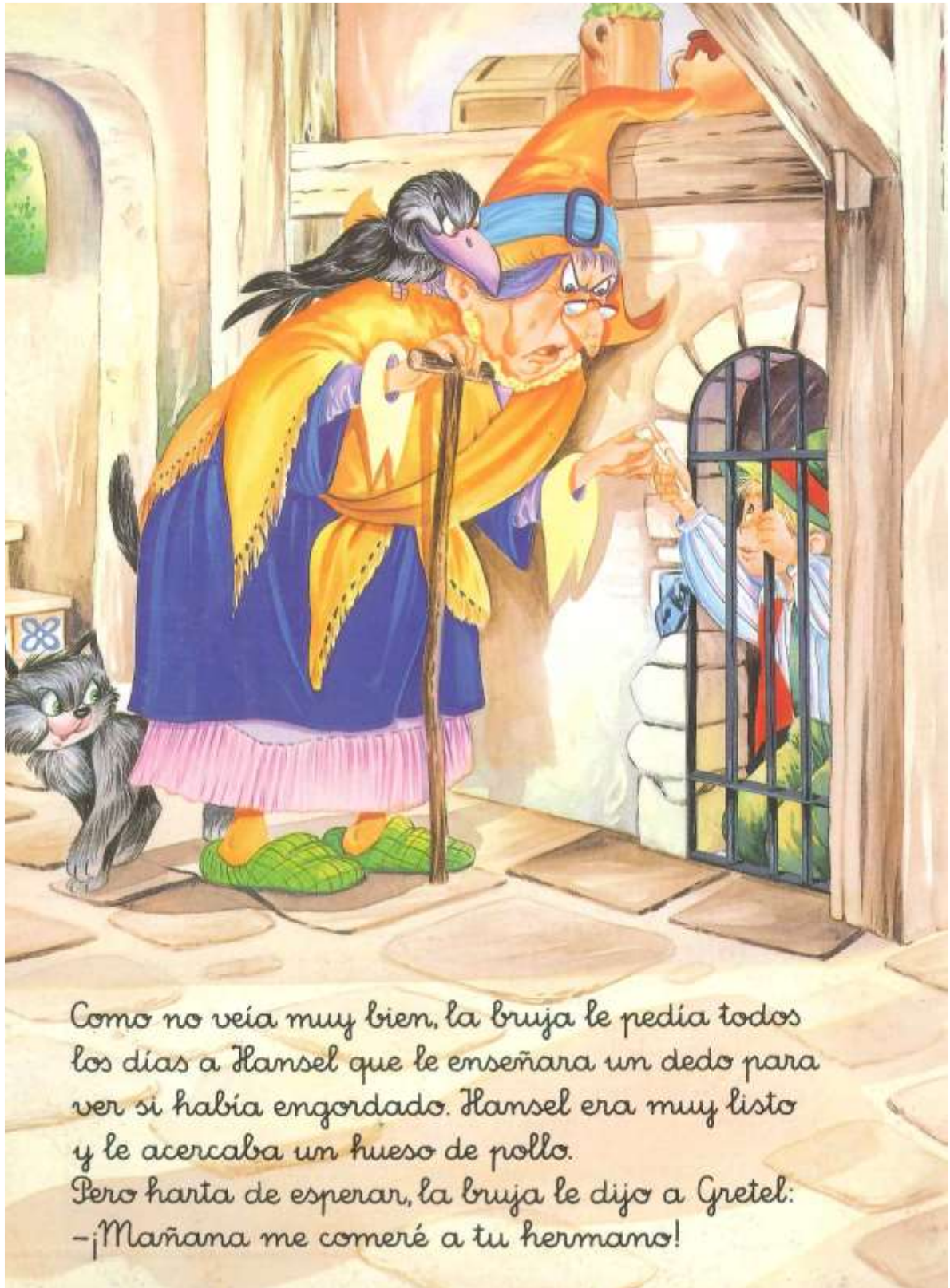

Aunque se resistieron mucho, la bruja consiguió encerrar a Hansel bajo llave. Estaba algo delgado y quería que engordara.

La bruja preparaba ricos platos para Hansel.
Gretel trabajaba día y noche haciendo todas
las tareas de la casa.

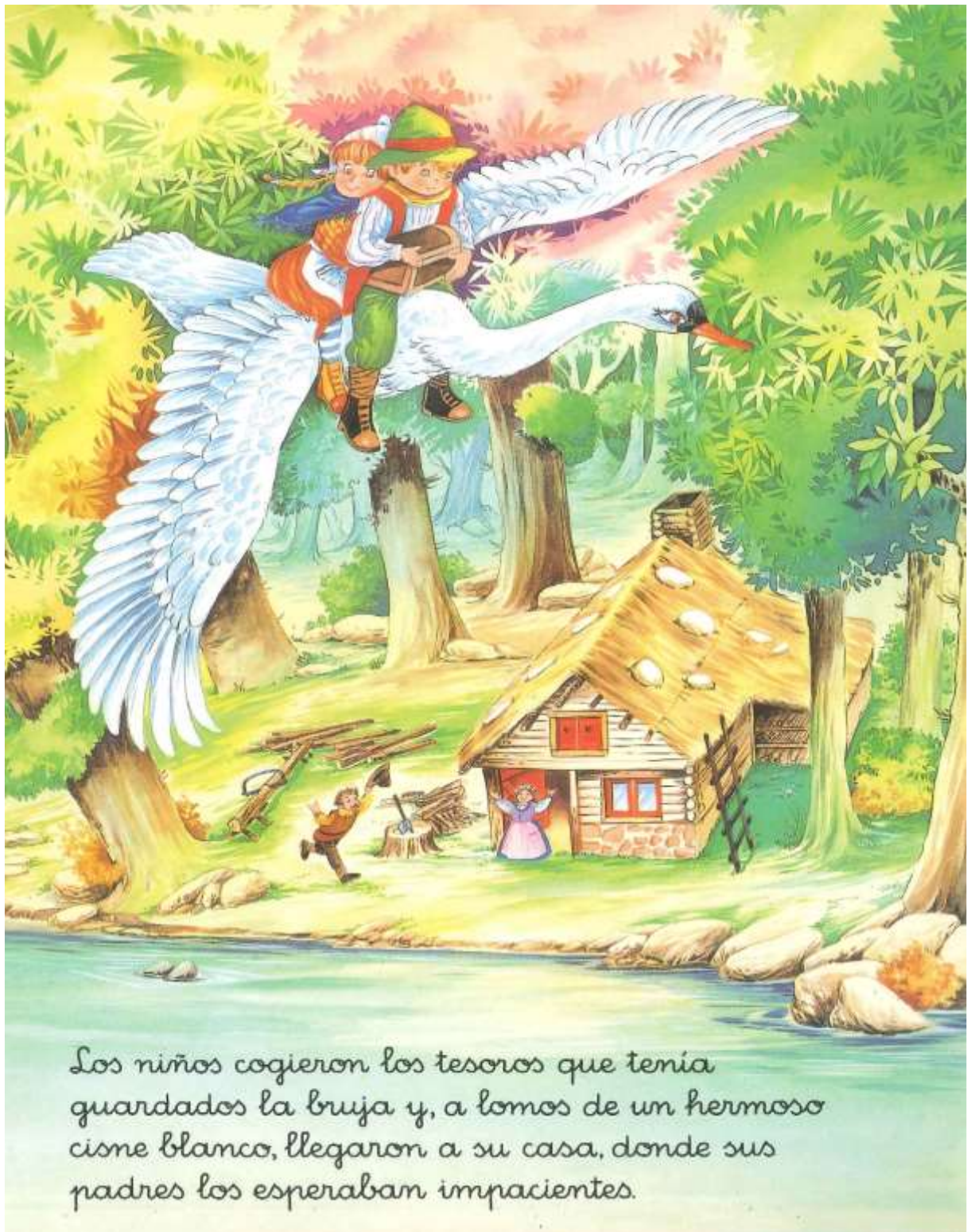
Como no veía muy bien, la bruja le pedía todos los días a Hansel que le enseñara un dedo para ver si había engordado. Hansel era muy listo y le acercaba un hueso de pollo. Pero harta de esperar, la bruja le dijo a Gretel: -¡Mañana me comeré a tu hermano!

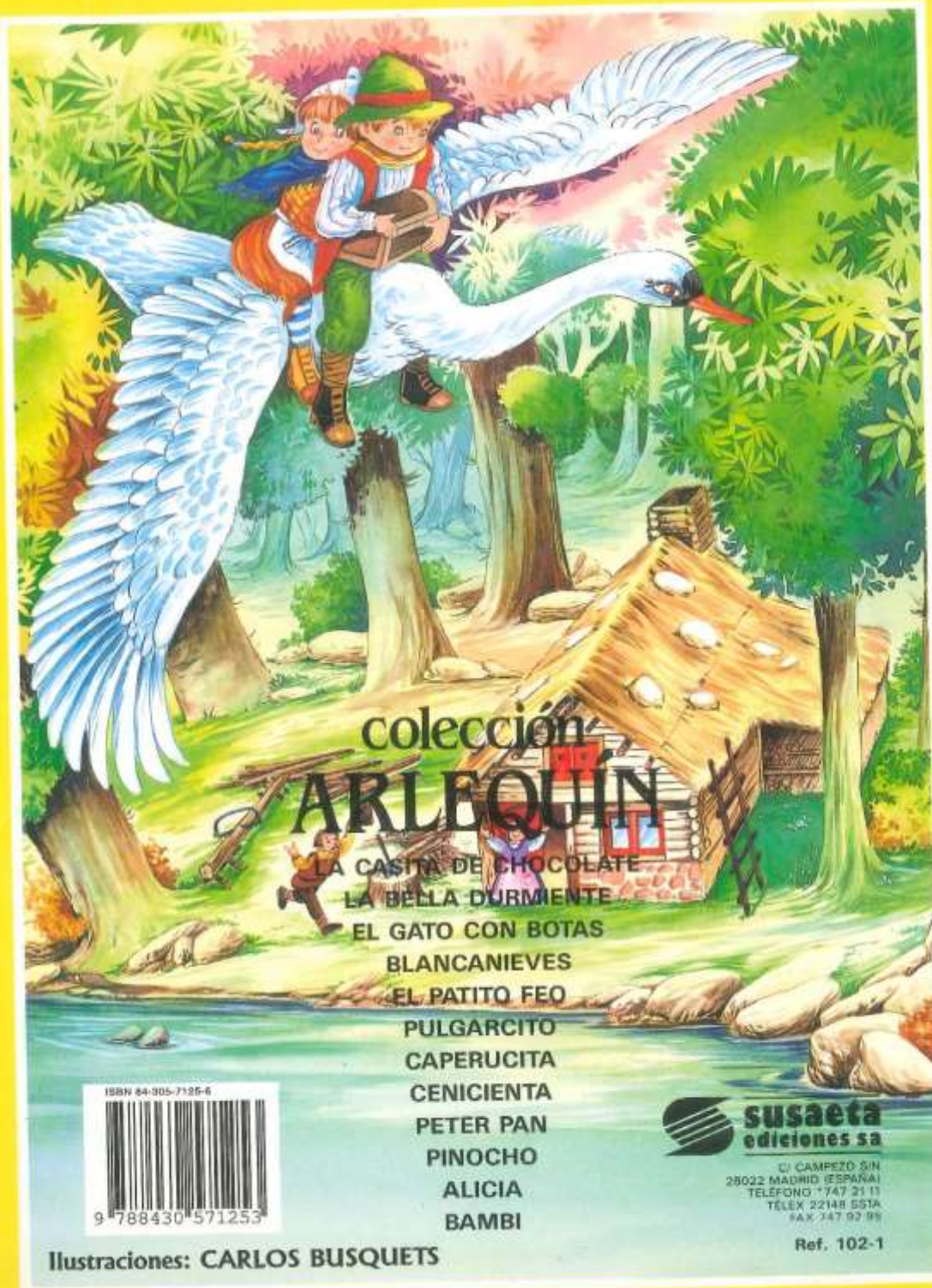
Al día siguiente, la bruja abrió la puerta para sacar a Hansel y guisarlos. Tenía el fuego preparado. Hansel cogió carrerilla y se lanzó sobre la bruja que, como estaba muy gorda, se cayó sobre el fuego sin poderse levantar.

Los niños cogieron los tesoros que tenía guardados la bruja y, a lomos de un hermoso cisne blanco, llegaron a su casa, donde sus padres los esperaban impacientes.

colección
ARLEQUÍN

LA CASITA DE CHOCOLATE

LA BELLA DURMIENTE

EL GATO CON BOTAS

BLANCANIEVES

EL PATITO FE0

PULGARCITO

CAPERUCITA

CENICIENTA

PETER PAN

PINOCHO

ALICIA

BAMBI

ISSN 84-905-7125-6

9 788430 571253

susaeta
ediciones sa

C/ CAMPEZO S/N
28022 MADRID (ESPAÑA)
TELÉFONO: 747 21 11
TELÉX: 22148 55TA
FAX: 747 92 99

Ref. 102-1

Ilustraciones: CARLOS BUSQUETS